

Wydział Elektroniki i Technik Informatycznych
Politechnika Warszawska

Sztuczna Inteligencja w Automatyce

Projekt 1

Kacper Marchlewicz, Adam Wróblewski

Warszawa, 2023

Spis treści

1. Zadanie 1	2
1.1. Symulacja obiektu	2
1.2. Linearyzacja modelu	5
1.3. Dyskretyzacja modeli	8
1.4. Konwencjonalny regulator DMC w wersji analitycznej	11
2. Zadanie 2	14
2.1. Opracowanie modeli rozmytych Takagi-Sugeno	14
2.2. Implementacja rozmytego regulatora predykcyjnego	19
2.3. Nastrojony regulator DMC analityczny rozmyty	27
3. Zadanie 3	31
3.1. Regulator SL	31
3.2. Porównanie działania	34

1. Zadanie 1

1.1. Symulacja obiektu

Na podstawie podanych równań obiektu otrzymaliśmy nieliniowy model obiektu:

$$\frac{dh_1}{dt} = \frac{F1_{in}(t - \tau) + F_d - \alpha_1 \sqrt{h_1(t)}}{2C_1 h_1(t)} \quad (1.1)$$

$$\frac{dh_2}{dt} = \frac{\alpha_1 \sqrt{h_1(t)} - \alpha_2 \sqrt{h_2(t)}}{3C_2 h_2(t)^2} \quad (1.2)$$

Gdzie:

$F1_{in}$ - wielkość sterująca

h_2 - wielkość regulowana

$C_1 = 0,75$.

$C_2 = 0,55$.

$\alpha_1 = 20$.

$\alpha_2 = 20$.

Punkt pracy:

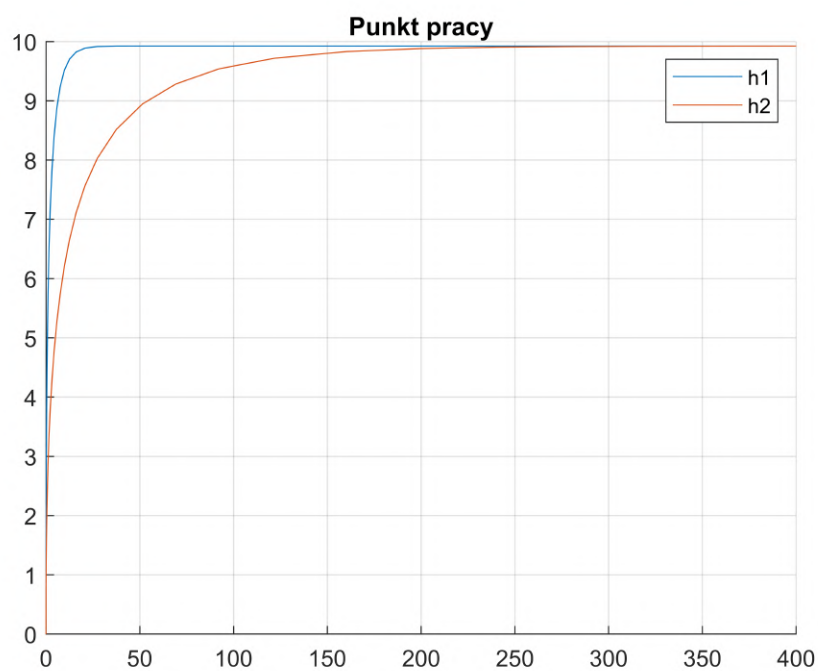
$F_1 = 52 cm^3/s$

$F_D = 11 cm^3/s$

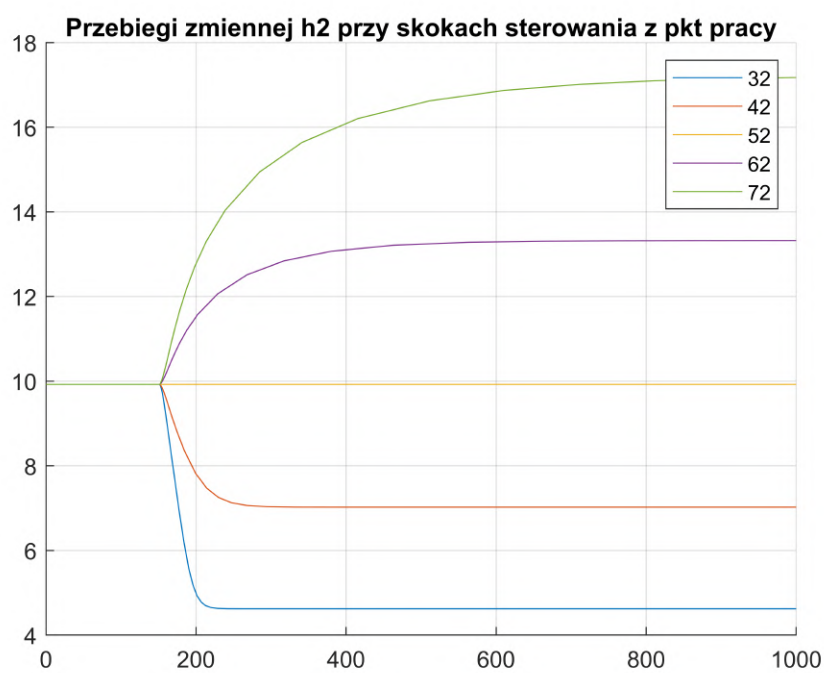
$\tau = 50s$

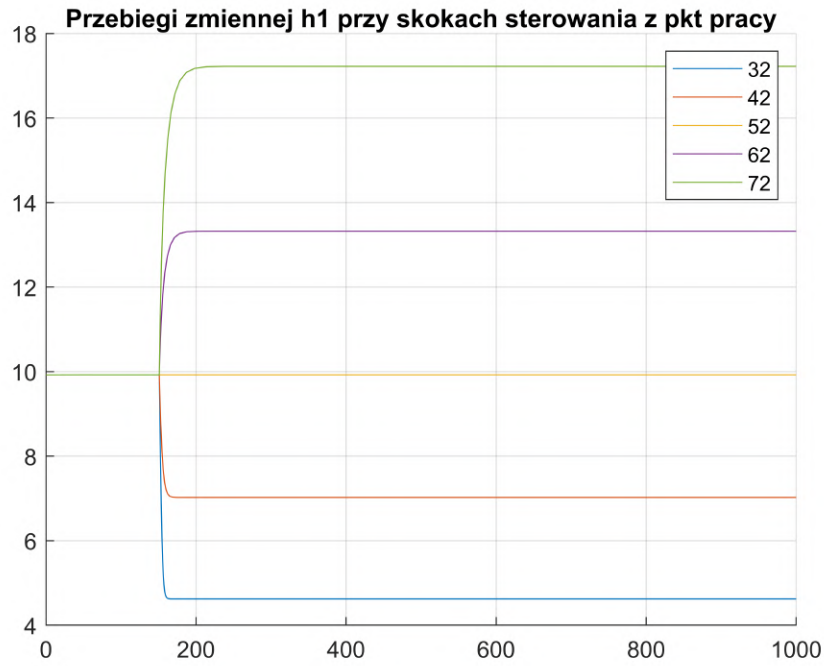
$h_2 = 9,9225 cm$

Symulację obiektu ciągłego przeprowadziliśmy wykorzystując funkcję *ode23s*. W punkcie pracy zmienna h_2 stabilizuje się na wartości 9,9225, a h_1 na 9,9218.

Rys. 1.1: Punkt pracy

Rys. 1.2: Przebieg zmiennej h_2 dla skoków sterowania z punktu pracy

Rys. 1.3: Przebieg zmiennej h_1 dla skoków sterowania z punktu pracy

Na podstawie przebiegów zmiennych h_2 i h_1 możemy stwierdzić że obiekt jest nieliniowy - obserwujemy że wyjście obiektu zmienia się nieproporcjonalnie do wejścia.

W pliku 'Zadanie1.m' znajduje się wywołanie odpowiednich funkcji w celu otrzymania powyższych przebiegów.

1.2. Linearyzacja modelu

Dokonaliśmy linearyzacji modelu wykorzystując rozwinięcie w szereg Taylora, otrzymaliśmy następujące równania:

$$h_1(t) = \frac{-\alpha_1 \sqrt{h_{1plin}} + F_d + F_1}{2C_1 h_{1plin}} + \frac{(\alpha_1 \sqrt{h_{1plin}} - 2F_d - 2F_1)}{4C_1 h_{1plin}^2} * (h_1(t) - h_{1plin})$$

$$h_2(t) = \frac{\alpha_1 \sqrt{h_{1plin}} - \alpha_2 \sqrt{h_{2plin}}}{3C_2 h_{2plin}^2} + \left(\frac{\alpha_1}{6C_2 \sqrt{h_{1plin}} h_{2plin}^2} \right) * (h_1(t) - h_{1plin}) +$$

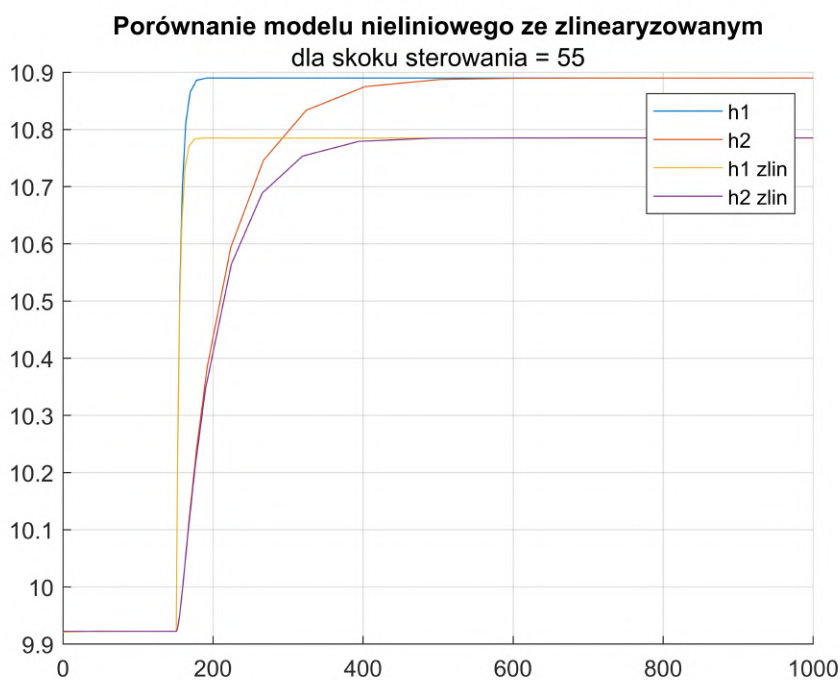
$$\left(\frac{-2\alpha_1 \sqrt{h_{1plin}}}{3C_2 h_{2plin}^3} + \frac{\alpha_2}{2C_2 h_{2plin}^{5/2}} \right) * (h_2(t) - h_{2plin});$$

Gdzie:

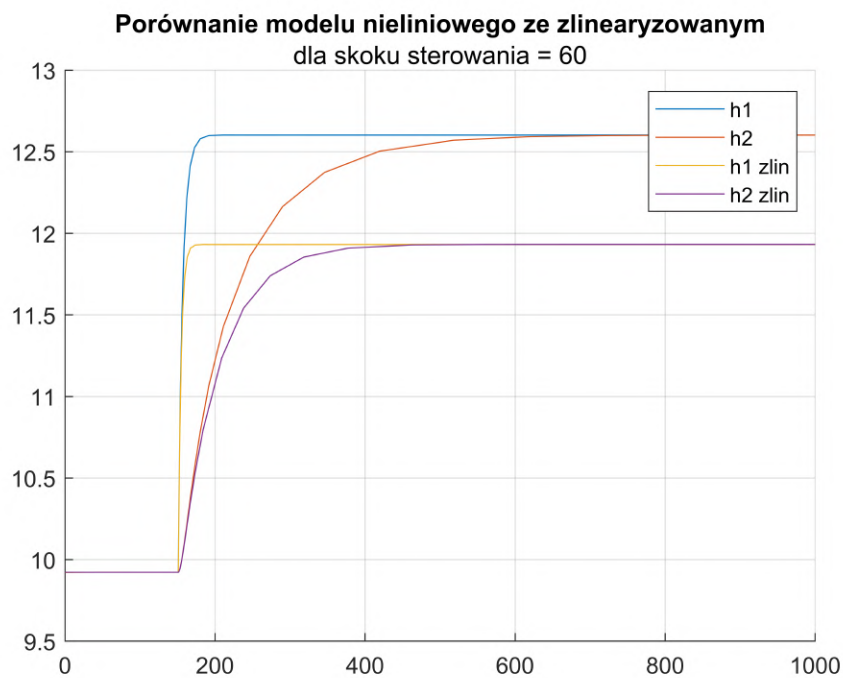
h_{1plin} - punkt linearyzacji

h_{2plin} - punkt linearyzacji

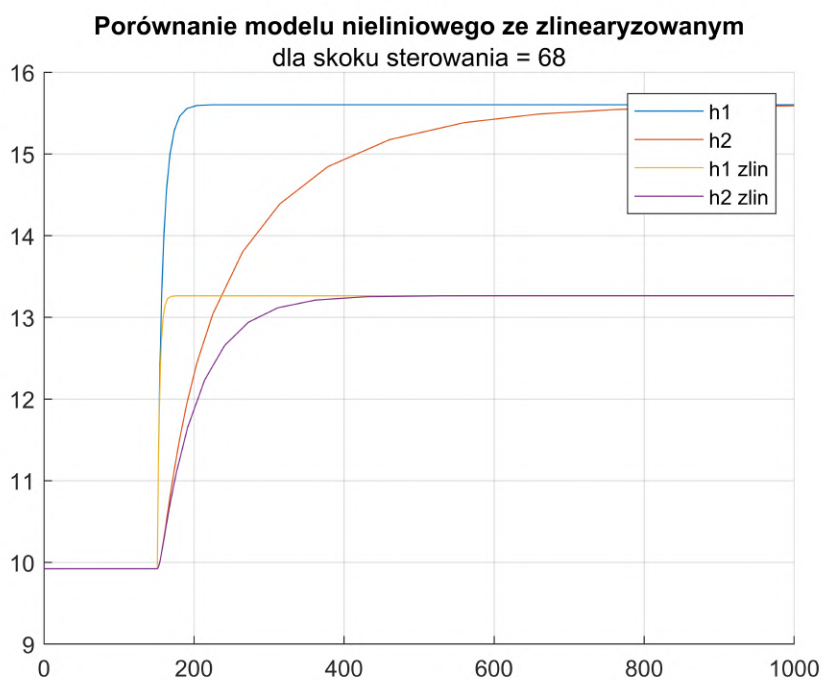
W celu porównania modeli linowych z nieliniowymi przeprowadziliśmy serię skoków wartości sterowania z punktu pracy:

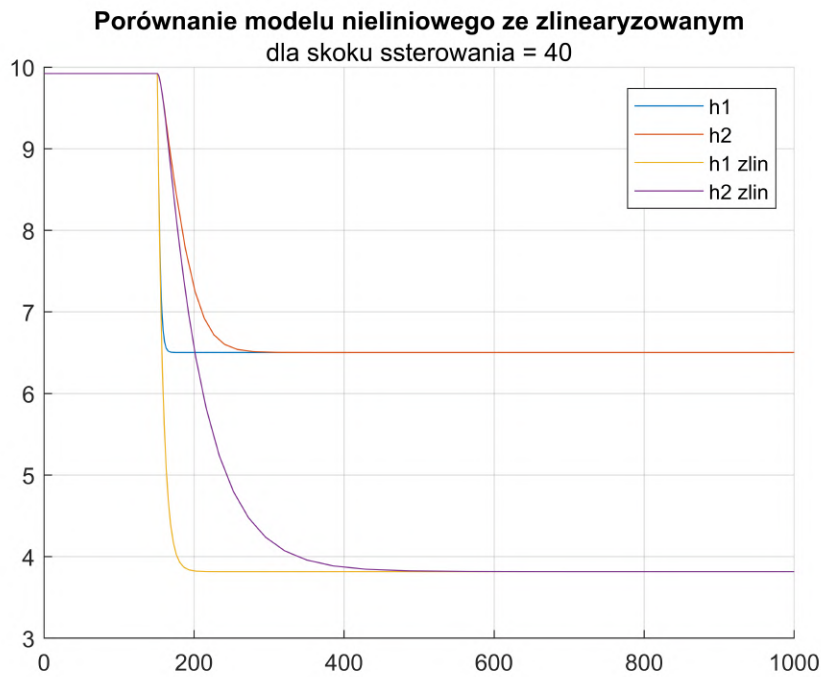
Rys. 1.4: Skok sterowania z punktu pracy na 55

Rys. 1.5: Skok sterowania z punktu pracy na 60

Rys. 1.6: Skok sterowania z punktu pracy na 68

Rys. 1.7: Skok sterowania z punktu pracy na 40

Wraz ze zwiększaniem sterowania oddalamy się od punktu pracy ($h_1 = 9,9925$; $h_2 = 9,9911$) dla którego obliczony został model zlinearyzowany, co obserwujemy jako sukcesywnie większe rozbieżności między modelem nieliniowym a zlinearyzowanym. Wraz z oddalaniem się od punktu linearyzacji (punktu pracy) tracimy dokładność modelu zlinearyzowanego.

W pliku 'Zadanie1.m' znajduje się wywołanie odpowiednich funkcji w celu otrzymania powyższych przebiegów.

1.3. Dyskretyzacja modeli

W celu implementacji regulatorów przekształciliśmy model ciągły na model dyskretny:

$$h_1(k) = \frac{F_{1in}(k-1-\tau) + F_d - \alpha_1 \sqrt{h_1(k-1)}}{2C_1 h_1(k-1)} * T + h_1(k-1) \quad (1.3)$$

$$h_2(k) = \frac{\alpha_1 \sqrt{h_1(k-1)} - \alpha_2 \sqrt{h_2(k-1)}}{3C_2 h_2(k-1)^2} * T + h_2(k-1) \quad (1.4)$$

Gdzie: $T = 1$ - krok symulacji

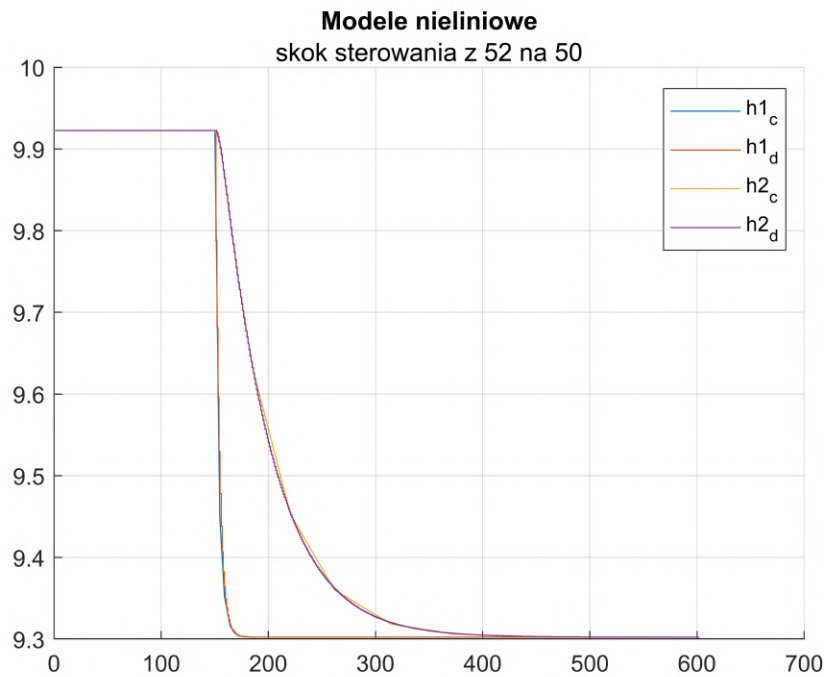
Model zlinearyzowany dyskretny:

$$h_1(k) = \frac{-\alpha_1 * \sqrt{h_{1plin}} + F_d + F_1}{2 * C_1 * h_{1plin}} + \frac{(\alpha_1 * \sqrt{h_{1plin}} - 2 * F_d - 2 * F_1)}{4 * C_1 * h_{1plin}^2} * (h_1(k-1) - h_{1plin}) * T + h_1(k-1) \quad (1.5)$$

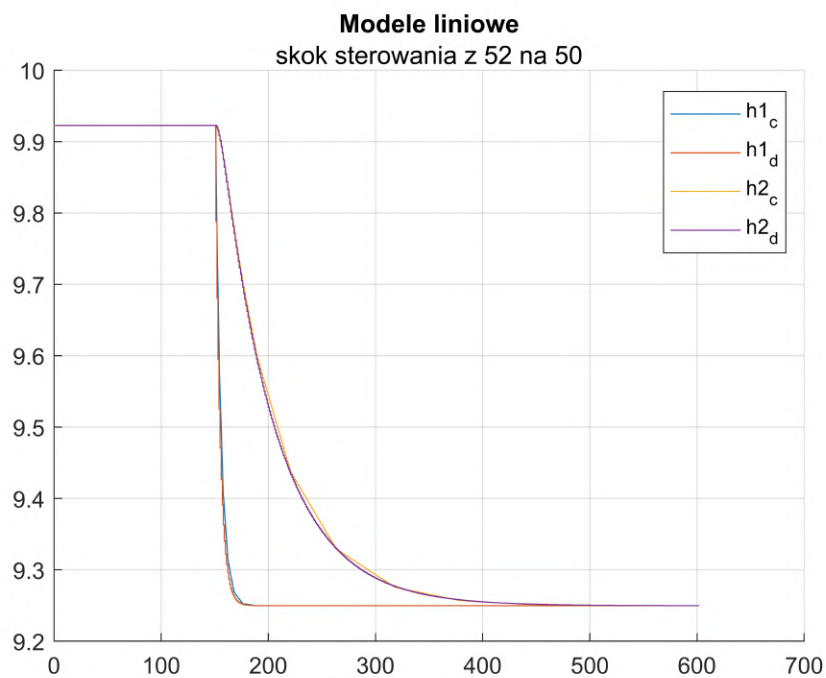
$$h_2 = \frac{\alpha_1 * \sqrt{h_{1plin}} - \alpha_2 * \sqrt{h_{2plin}}}{3 * C_2 * h_{2plin}^2} + \left(\frac{\alpha_1}{6 * C_2 * \sqrt{h_{1plin}} * h_{2plin}^2} \right) * (h(1) - h_{1plin}) +$$

$$\left(\frac{-2 * \alpha_1 * \sqrt{h_{1plin}}}{3 * C_2 * h_{2plin}^3} + \frac{\alpha_2}{2 * C_2 * h_{2plin}^{5/2}} \right) * (h_2(k-1) - h_{2plin}) * T + h_2(k-1) \quad (1.6)$$

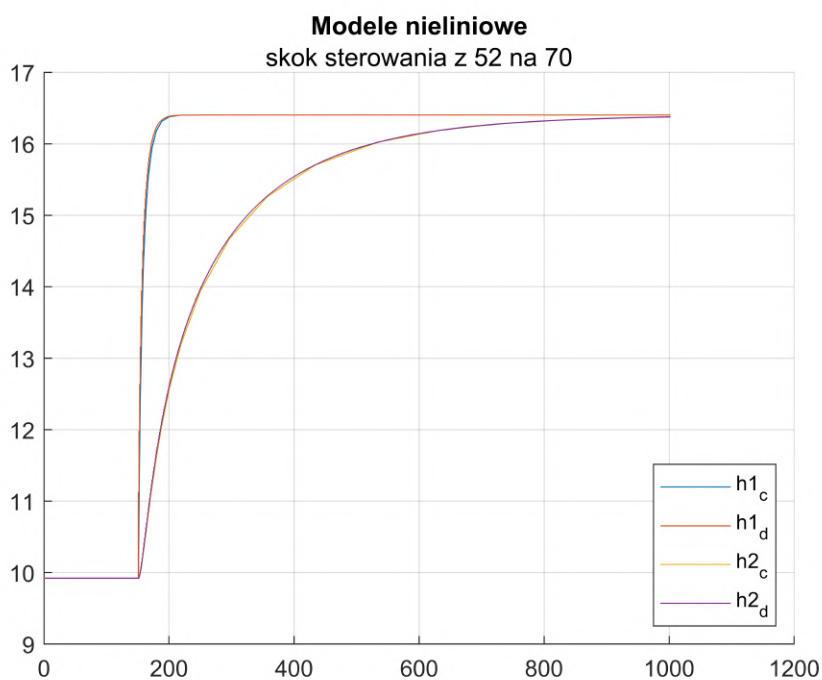
Porównanie modeli zdyskretyzowanych i ciągłych:

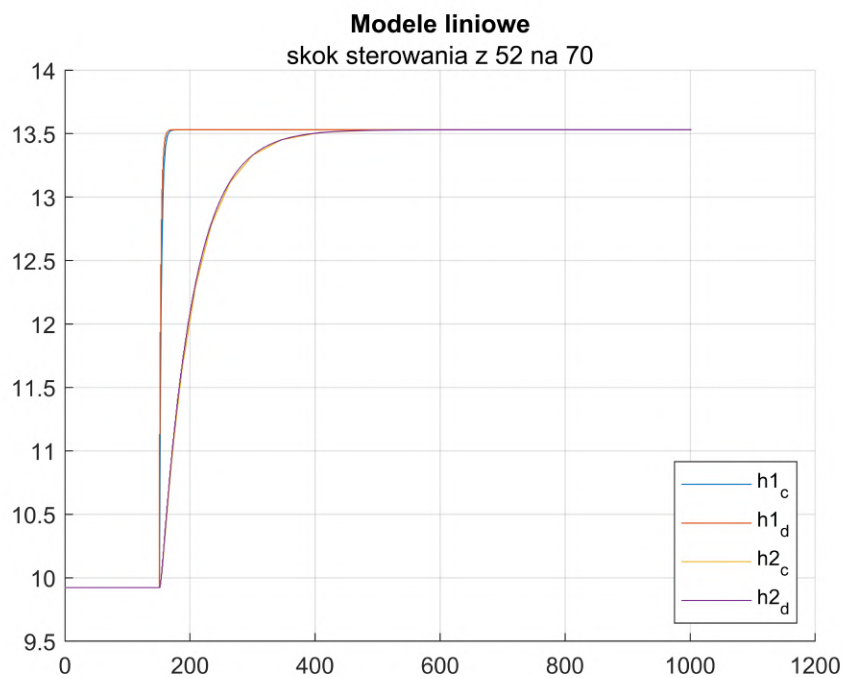
Rys. 1.8: Porównanie działania modelu nieliniowego ciągłego i dyskretnego.

Rys. 1.9: Porównanie działania modelu zlinearyzowanego ciągłego i dyskretnego.

Rys. 1.10: Porównanie działania modelu nieliniowego ciągłego i dyskretnego.

Rys. 1.11: Porównanie działania modelu zlinearyzowanego ciągłego i dyskretnego.

Jak możemy zauważyć modele dyskretnie dobrze odwzorowują modele ciągłe - przebiegi są identyczne.

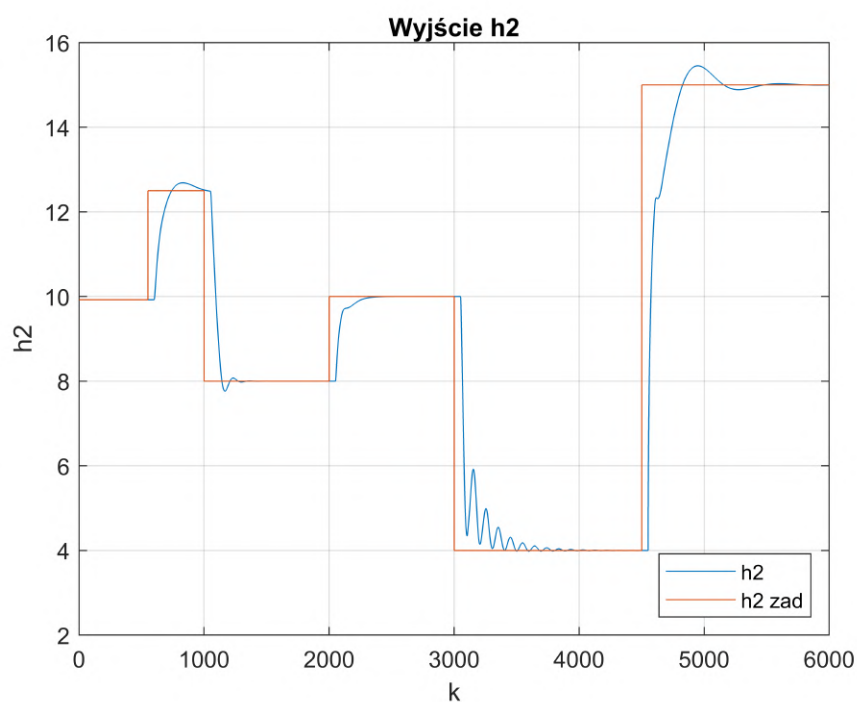
W pliku 'Zadanie1.m' znajduje się wywołanie odpowiednich funkcji w celu otrzymania powyższych przebiegów.

1.4. Konwencjonalny regulator DMC w wersji analitycznej

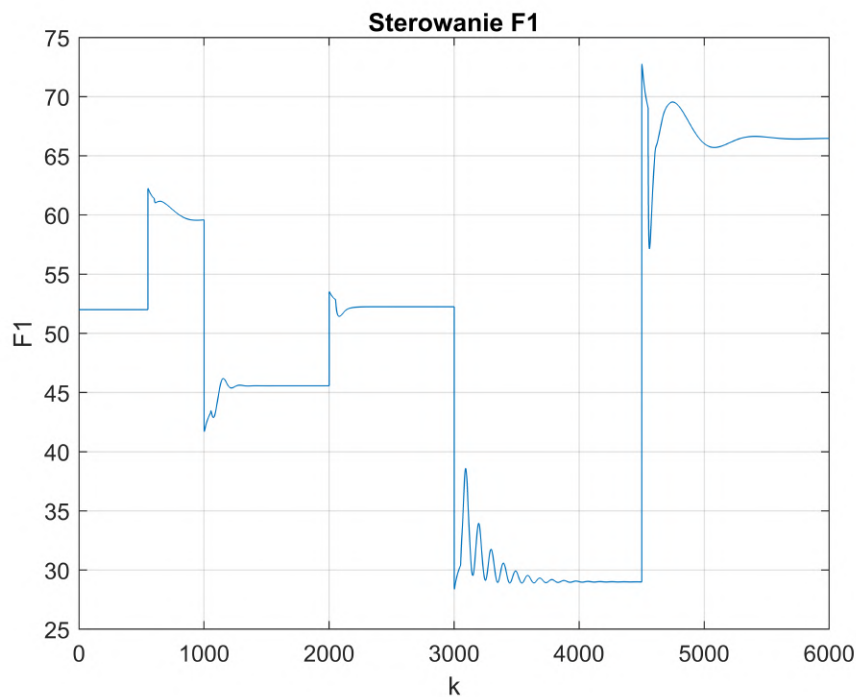
Do regulacji procesu wykorzystaliśmy zaimplementowany regulator DMC o parametrach: $N = 300$, $N_u = 2$, $D = 500$, $\lambda = 0.1$.

Implementacja znajduje się w pliku 'DMC_ana.m'. Pobiera on odpowiedzi skokowe za pomocą funkcji 'pobranie_modelu.m'

Przebiegi sterowania i wyjścia dla kilku skoków wartości zadanej:

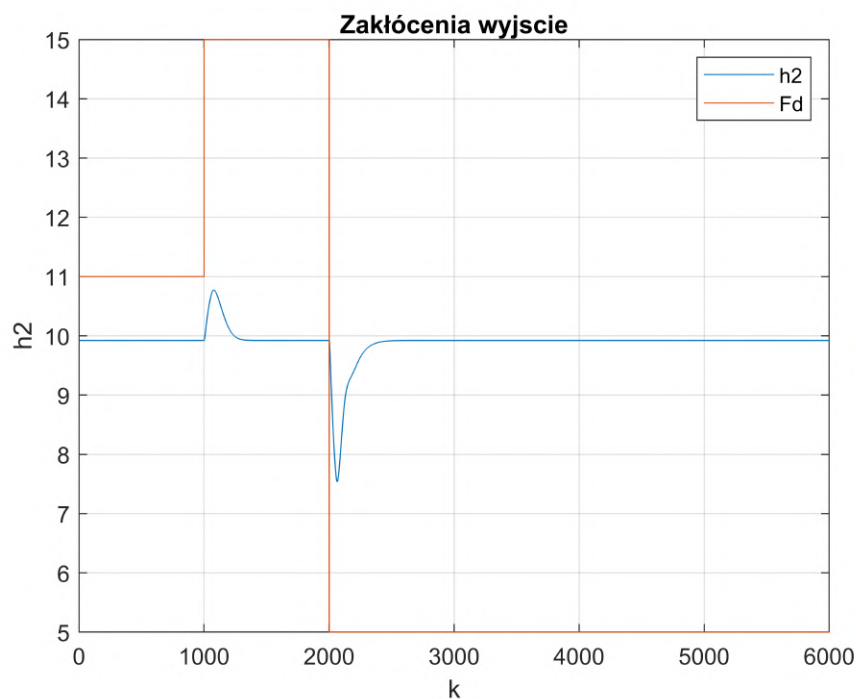
Rys. 1.12: Przebieg zmiennej wyjściowej h2 dla konwencjonalnego regulatora DMC.

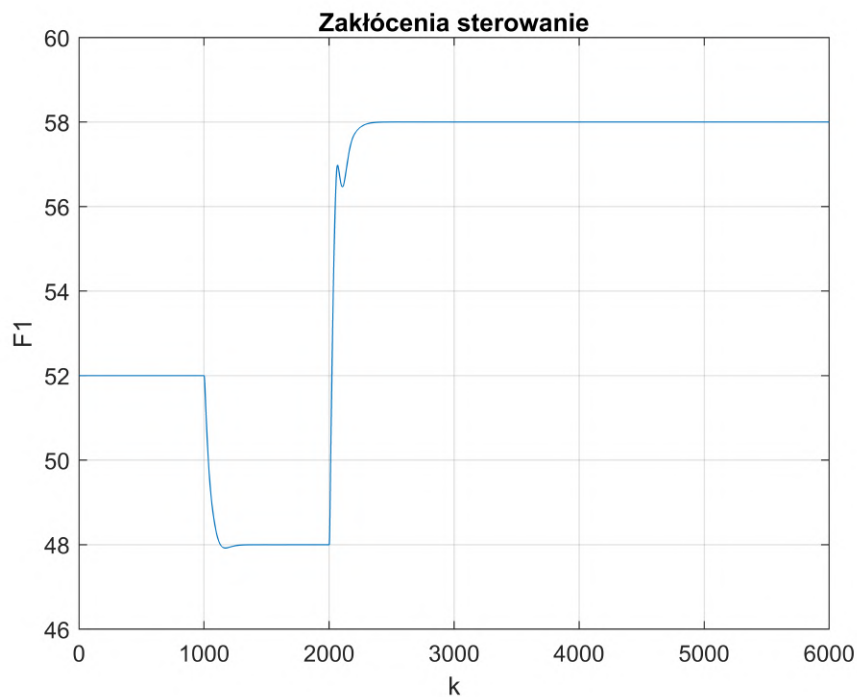
Rys. 1.13: Przebieg zmiennej sterującej $F1$ dla konwencjonalnego regulatora DMC.

Regulator DMC w podstawowej wersji generalnie działa dobrze, jedynie w okolicy $y_{zad} = 4$, obserwujemy spore oscylacje wyjścia i sterowania. Błąd dla tego regulatora wynosi $1,33 \cdot 10^4$.

Wpływ zakłóceń na działanie regulatora DMC o parametrach:
 $N = 300$, $N_u = 2$, $D = 500$, $\lambda = 0.1$.

Rys. 1.14: Przebieg zmiennej wyjściowej $h2$ dla regulatora DMC przy skokowych zakłóceniach

Rys. 1.15: Przebieg zmiennej sterującej $F1$ dla regulatora DMC przy skokowych zakłóceniach.

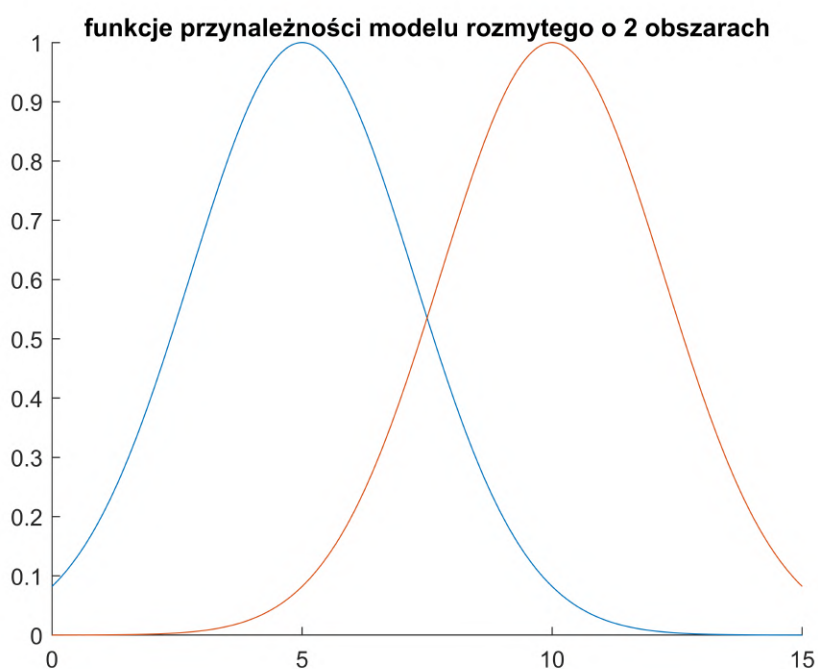
Regulator DMC jest odporny na zmianę wartości zakłóceń, obserwujemy że wraca on do wartości zadanej w skończonym czasie.

W pliku 'Zadanie1.m' znajduje się wywołanie odpowiednich funkcji w celu otrzymania powyższych przebiegów.

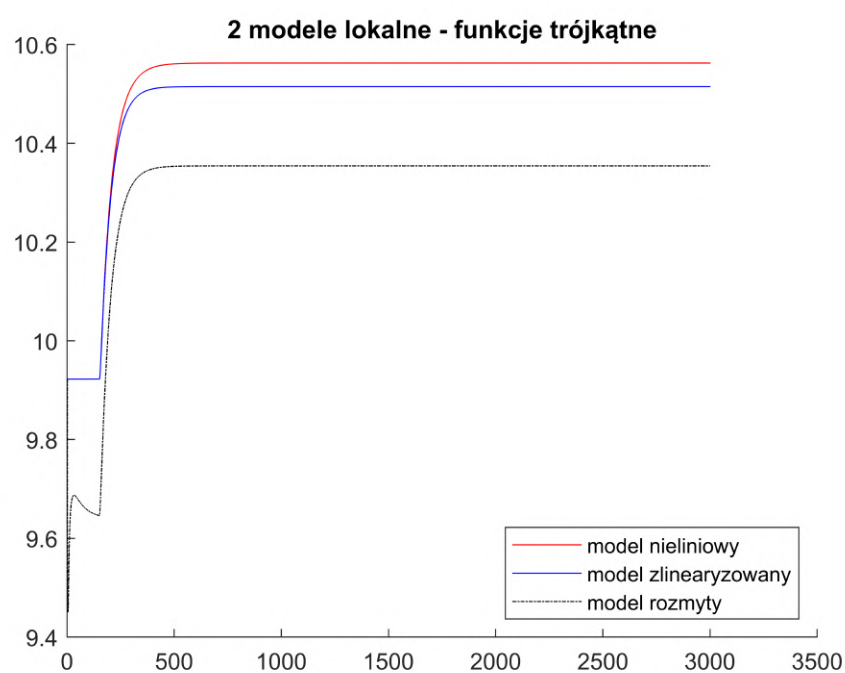
2. Zadanie 2

2.1. Opracowanie modeli rozmytych Takagi-Sugeno

Opracowaliśmy modele rozmyte dzieląc równomiernie przestrzeń zmiennej wyjściowej $h_2 \in <0; 15>$ na kolejno 2,3,4,5 przedziałów. Linearyzacji modeli lokalnych dokonaliśmy w punkcie linearyzacji będącym w środku każdego z obszarów. Zmienna h_1 przyjmuje takie same wartości w punktach linearyzacji jak h_2 - uprzednio sprawdziliśmy eksperymentalnie czy osiągnięcie takich punktów przez model jest możliwe oraz czy zmienne h_1 i h_2 są sobie równe.

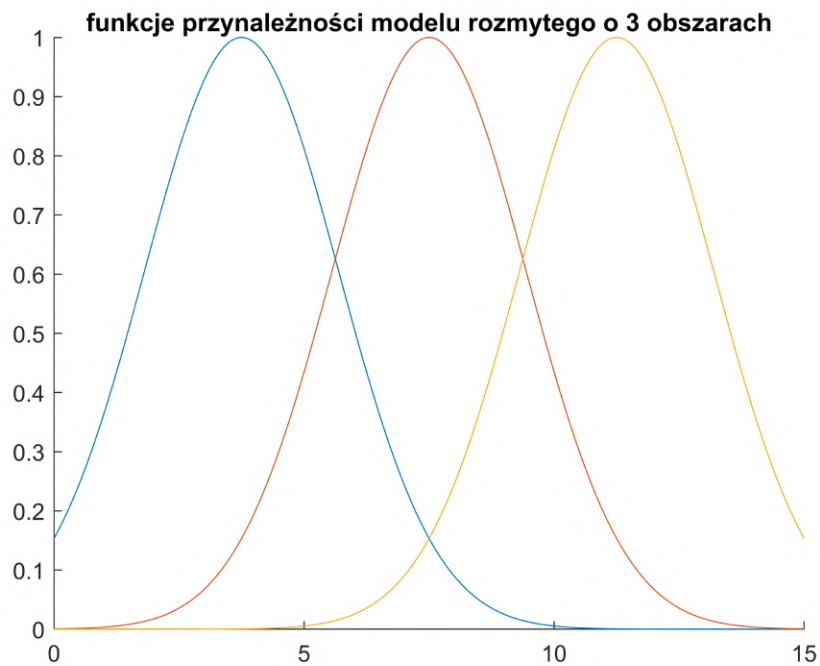

Rys. 2.1: Funkcje przynależności dla modelu o 2 obszarach.

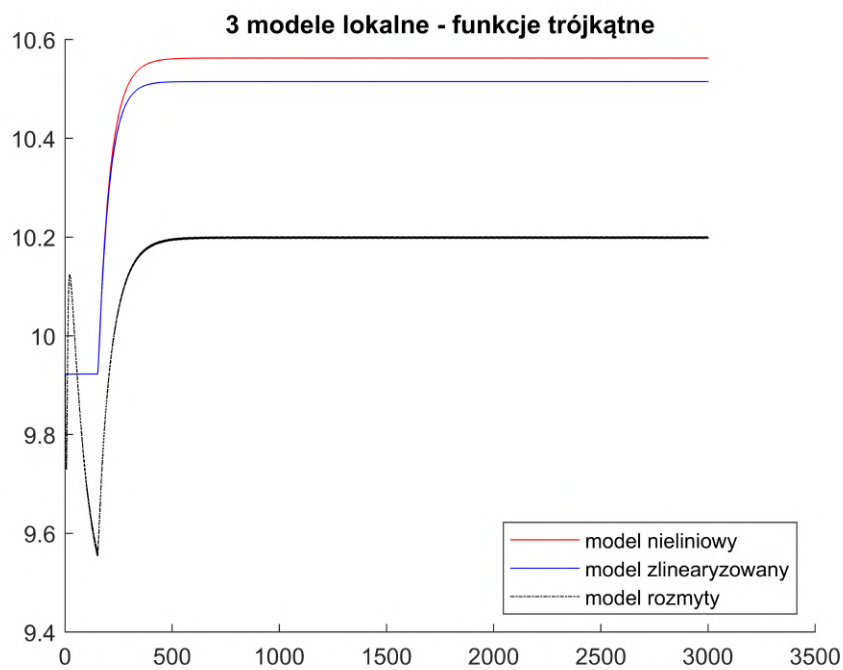

Rys. 2.2: Porównanie przebiegu zmiennej wyjściowej dla modelu rozmytego o 2 obszarach.

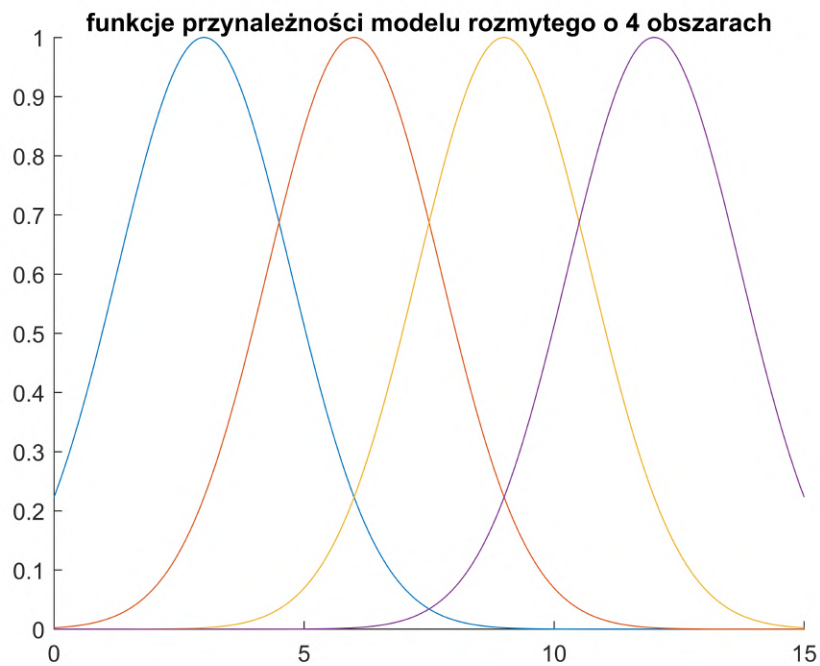

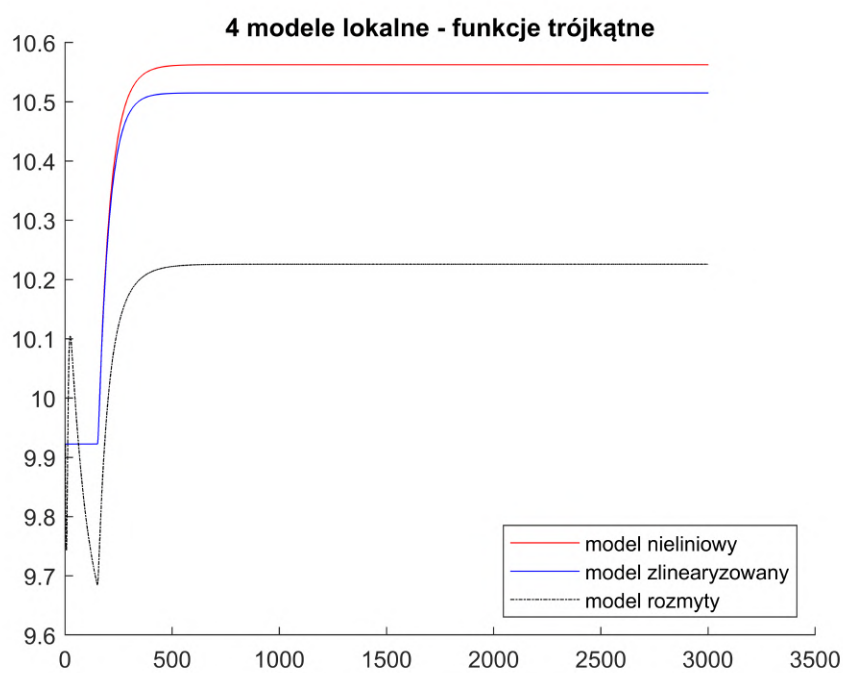
Rys. 2.3: Funkcje przynależności dla modelu o 3 obszarach.

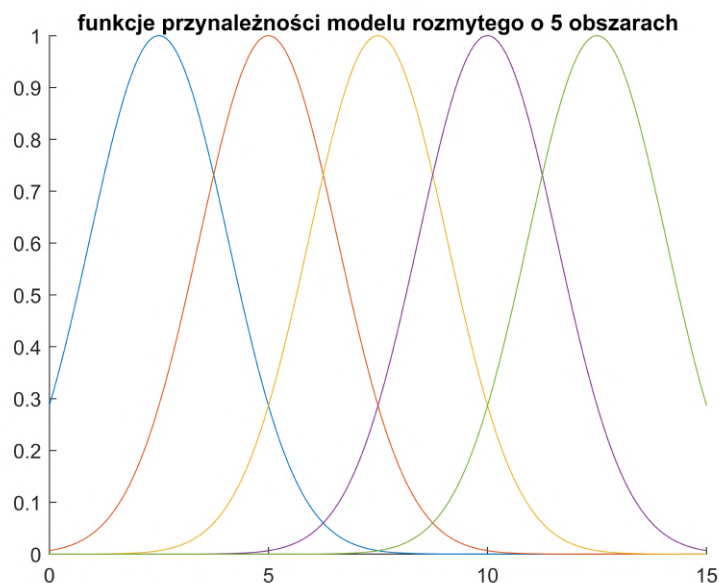
Rys. 2.4: Porównanie przebiegu zmiennej wyjściowej dla modelu rozmytego o 3 obszarach.

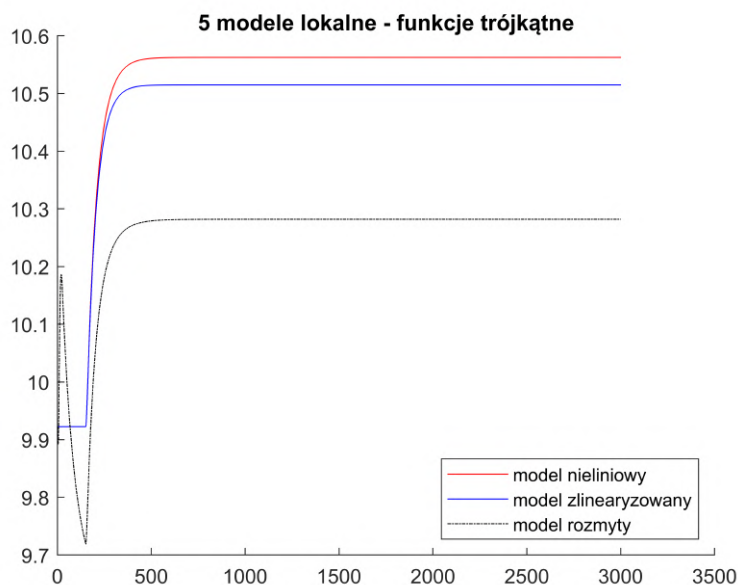
Rys. 2.5: Funkcje przynależności dla modelu o 4 obszarach.

Rys. 2.6: Porównanie przebiegu zmiennej wyjściowej dla modelu rozmytego o 4 obszarach.

Rys. 2.7: Funkcje przynależności dla modelu o 5 obszarach.

Rys. 2.8: Porównanie przebiegu zmiennej wyjściowej dla modelu rozmytego o 5 obszarach.

Nie możemy powiedzieć że modele rozmyte działają dobrze lub że działają źle - działają średnio. Obserwujemy pewien "uchyb" zależny od ilości użytych modeli lokalnych. Niestety nie jesteśmy w stanie zidentyfikować co jest przyczyną takiego działania - podejrzewamy błąd we wzorach którego nie znaleźliśmy.

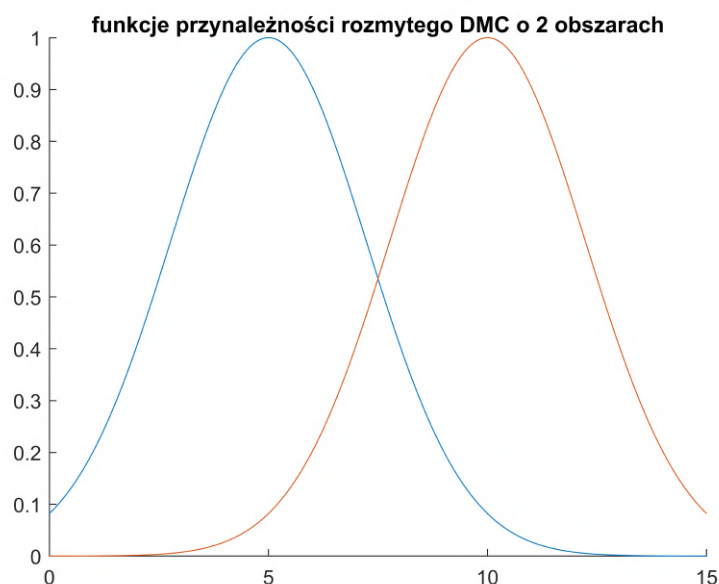
Dalsze badanie modelowania rozmytego - zmiana funkcji przynależności w naszej ocenie mija się z celem, gdy obserwujemy problemy w działaniu modelu przy równomiernie rozłożonych funkcjach przynależności.

W pliku 'modele_rozmyte.m' znajduje się wywołanie odpowiednich funkcji w celu otrzymania powyższych przebiegów.

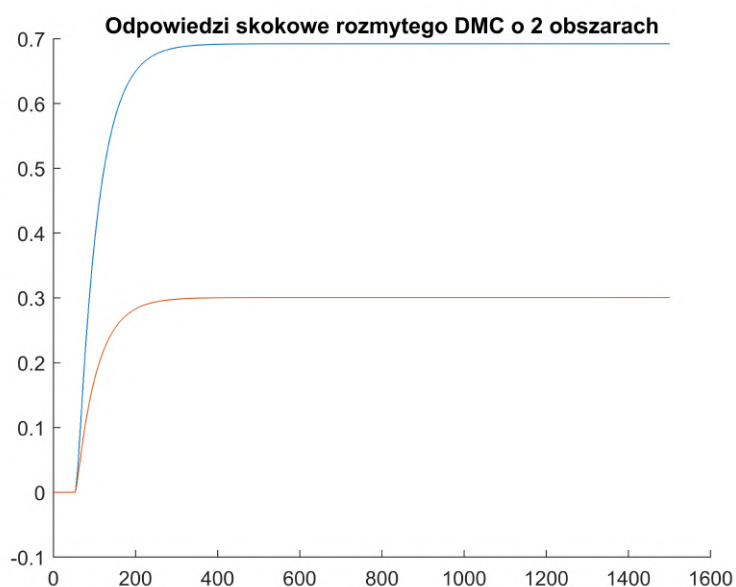
2.2. Implementacja rozmytego regulatora predykcyjnego

Zaimplementowaliśmy rozmyty regulator DMC zakładając początkowy kształt funkcji przynależności oparty na równomiernym podziale.

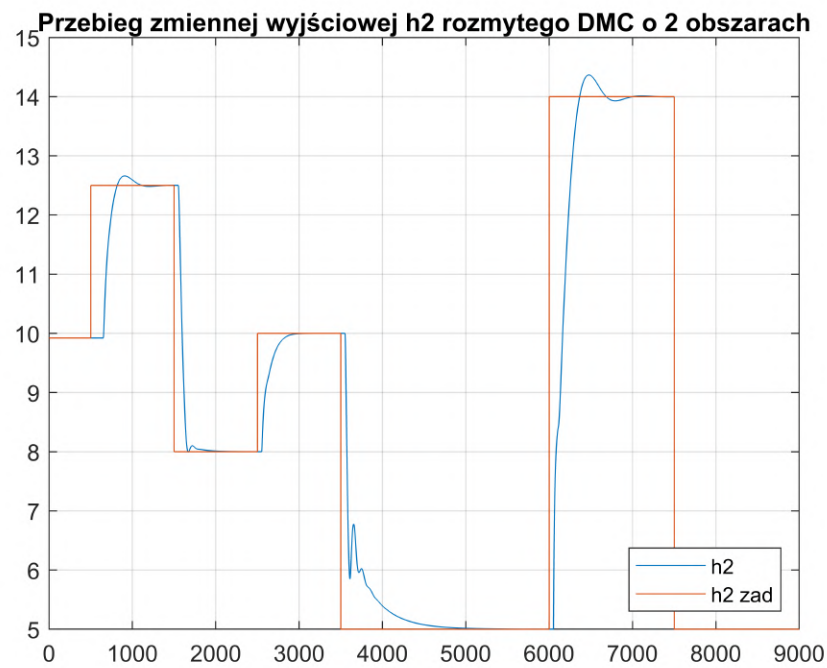
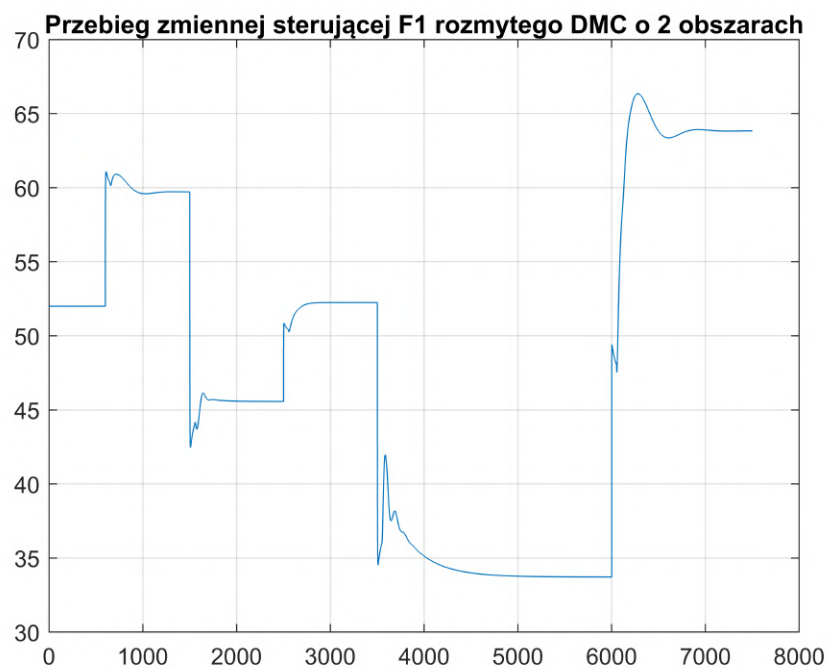
Przeprowadziliśmy analizę działania regulatora rozmytego dla kolejno 2, 3, 4, 5 obszarów. Dla 2 obszarów:

Rys. 2.9: Funkcje podziału dla DMC rozmytego o 2 obszarach.

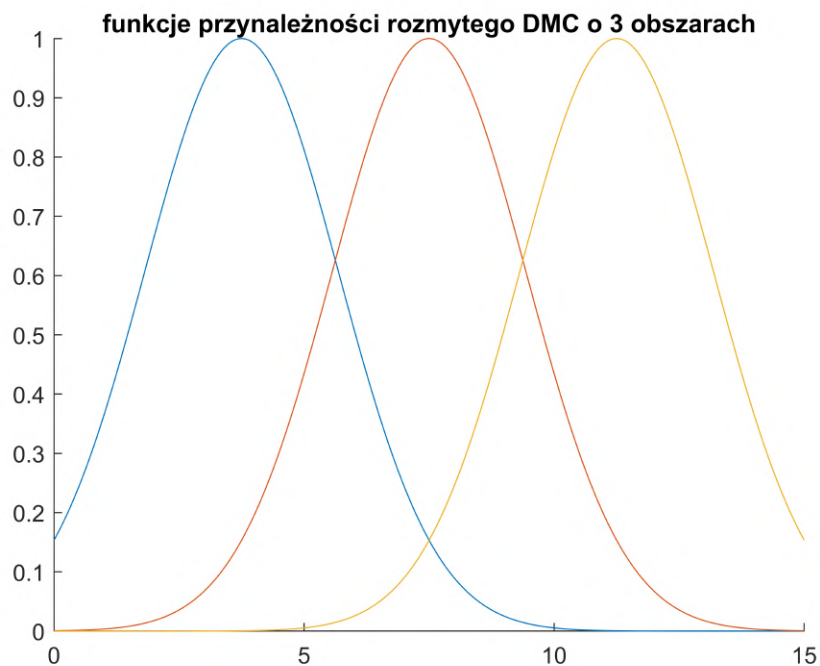

Rys. 2.10: odpowiedzi skokowe DMC rozmytego o 2 obszarach.

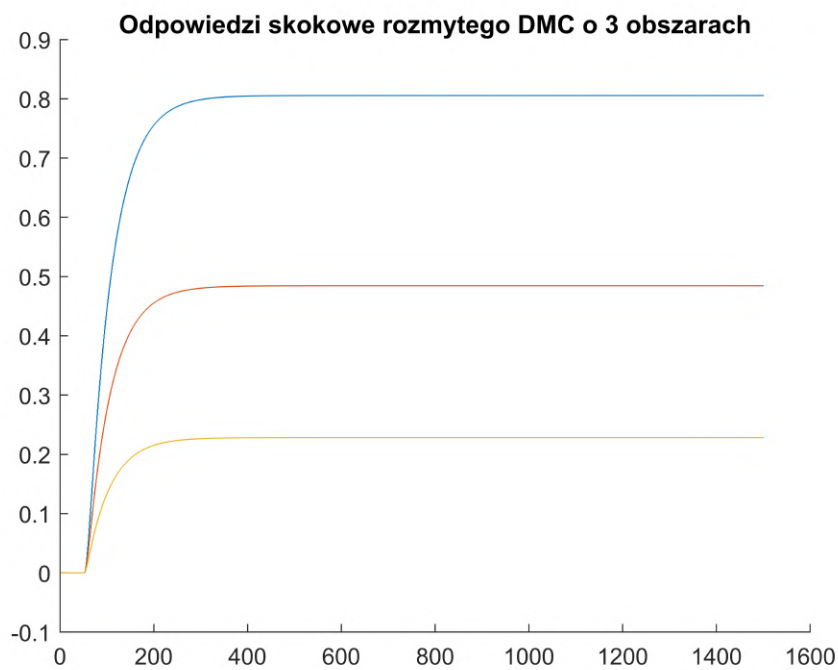
Rys. 2.11: Przebieg zmiennej wyjściowej h_2 DMC rozmytego o 2 obszarach.

Rys. 2.12: Przebieg sterowania dla DMC rozmytego o 2 obszarach.

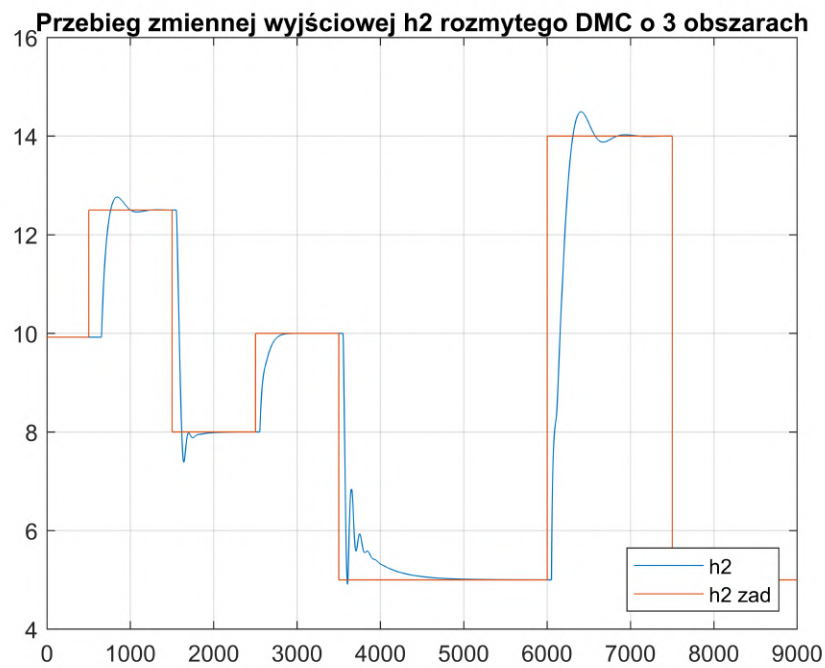
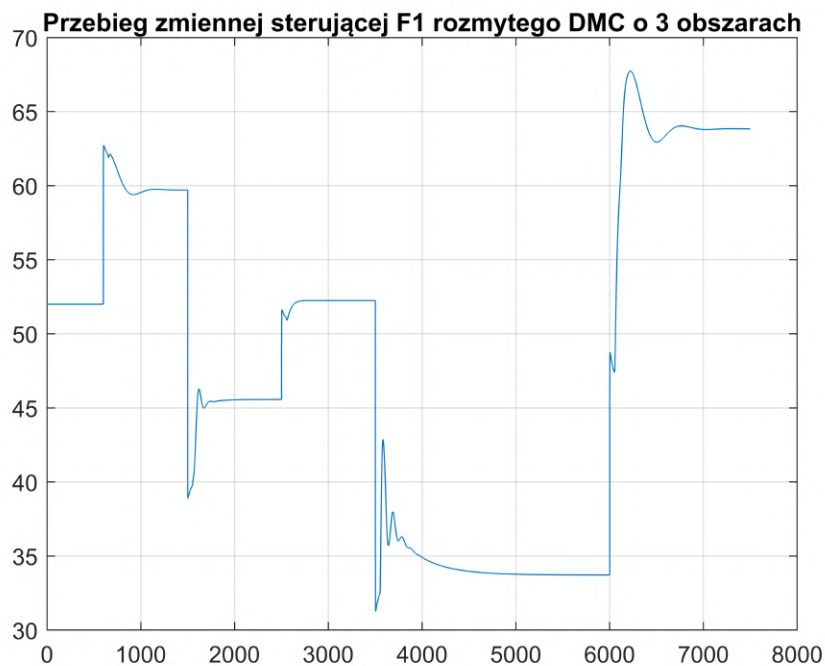
Dla 3 obszarów:

Rys. 2.13: Funkcje podziału dla DMC rozmytego o 3 obszarach.

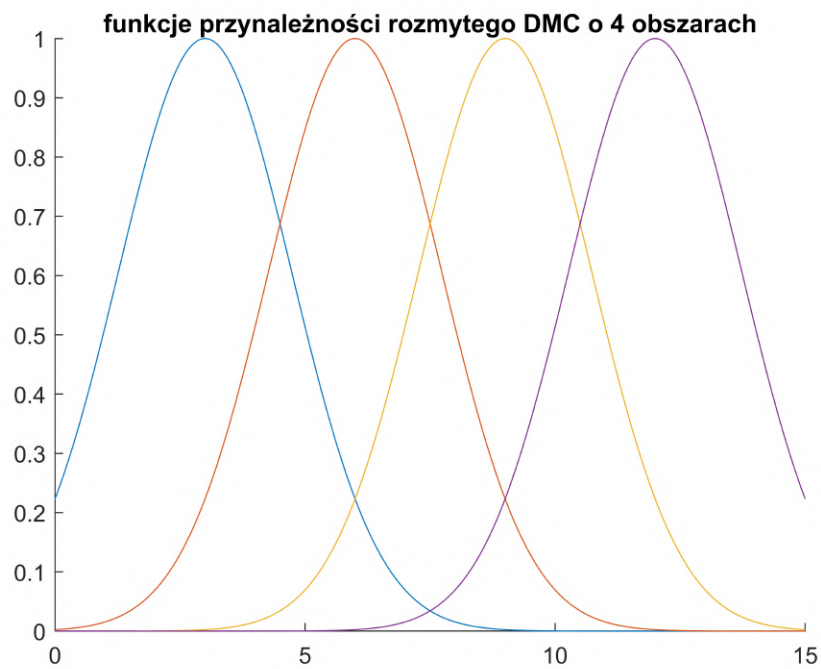

Rys. 2.14: odpowiedzi skokowe DMC rozmytego o 3 obszarach.

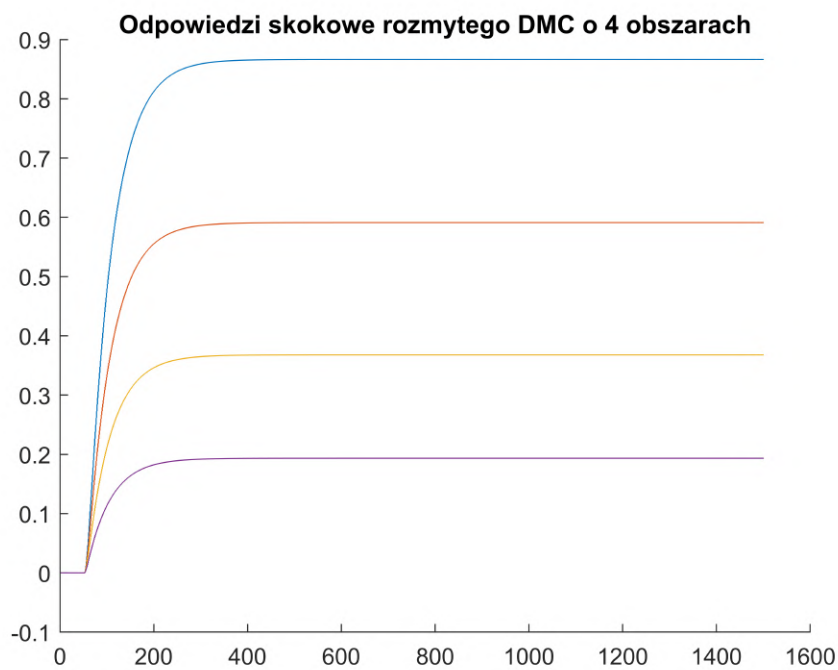
Rys. 2.15: Przebieg zmiennej wyjściowej h_2 DMC rozmytego o 3 obszarach.

Rys. 2.16: Przebieg sterowania dla DMC rozmytego o 3 obszarach.

Dla 4 obszarów:

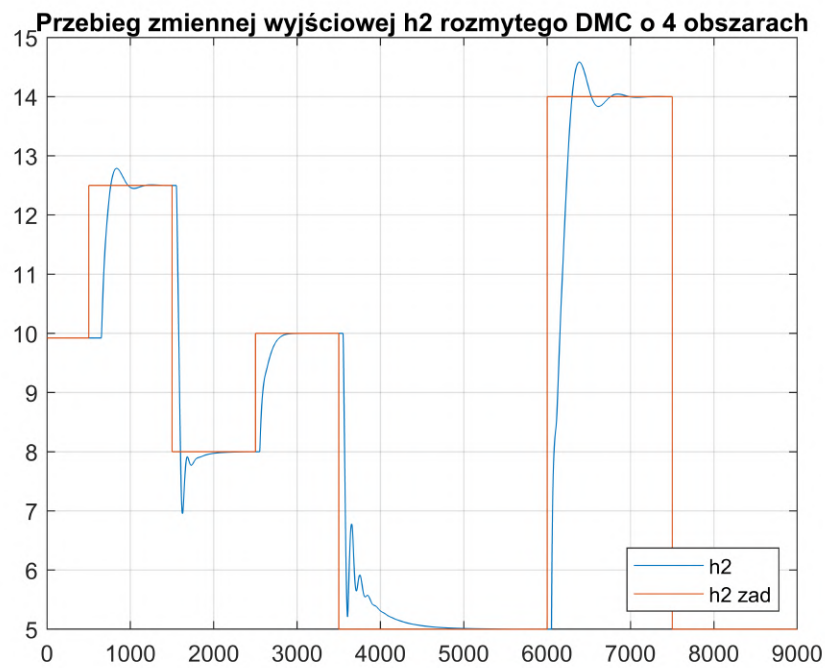
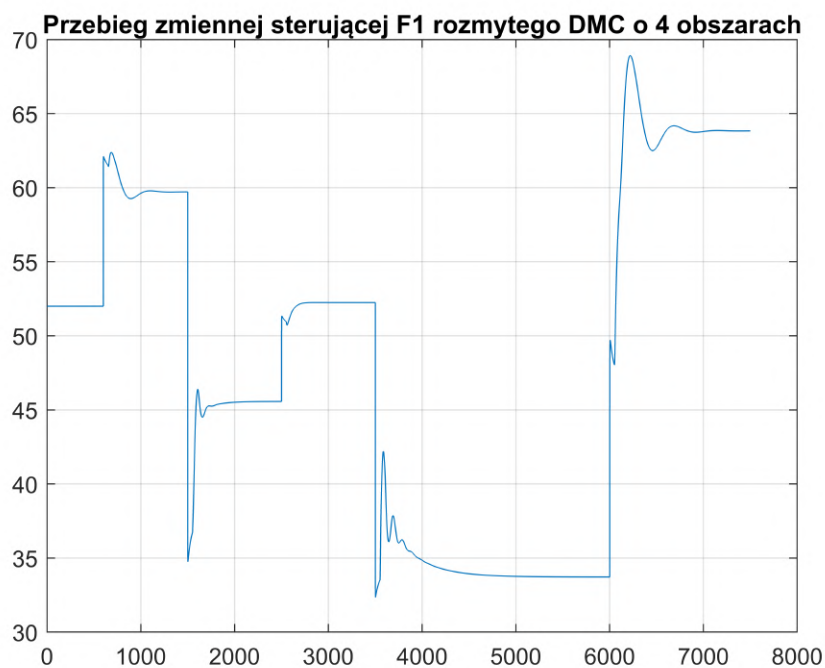

Rys. 2.17: Funkcje podziału dla DMC rozmytego o 4 obszarach.

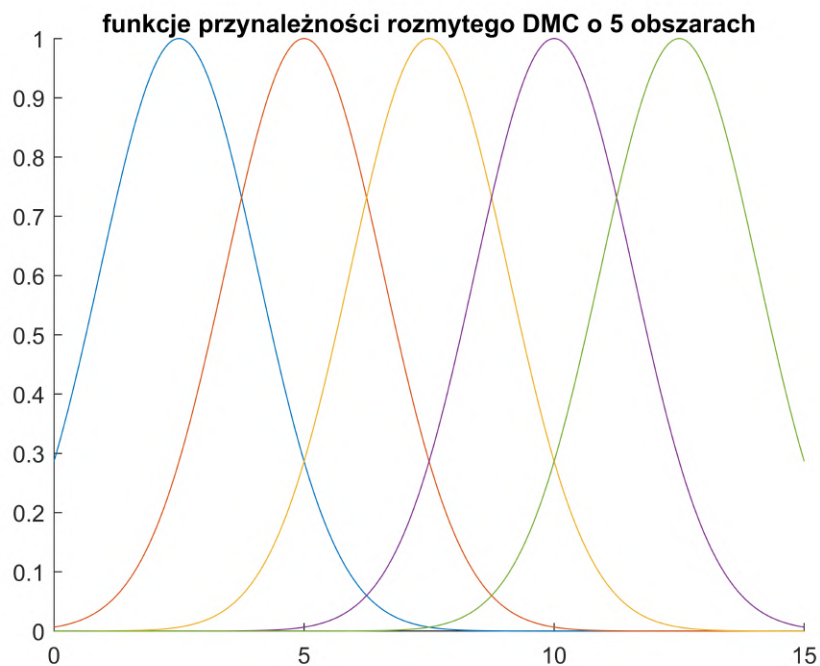
Rys. 2.18: odpowiedzi skokowe DMC rozmytego o 4 obszarach.

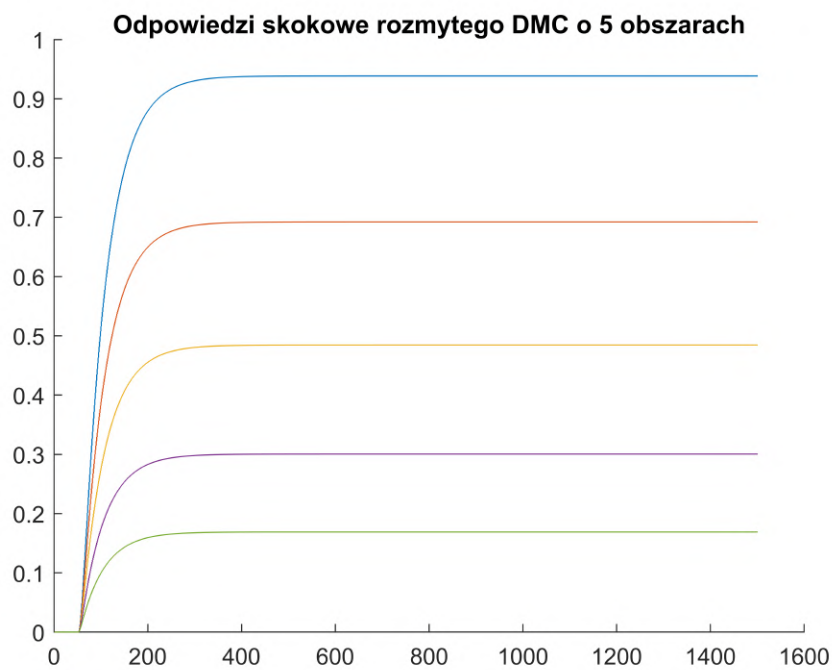
Rys. 2.19: Przebieg zmiennej wyjściowej h_2 DMC rozmytego o 4 obszarach.

Rys. 2.20: Przebieg sterowania dla DMC rozmytego o 4 obszarach.

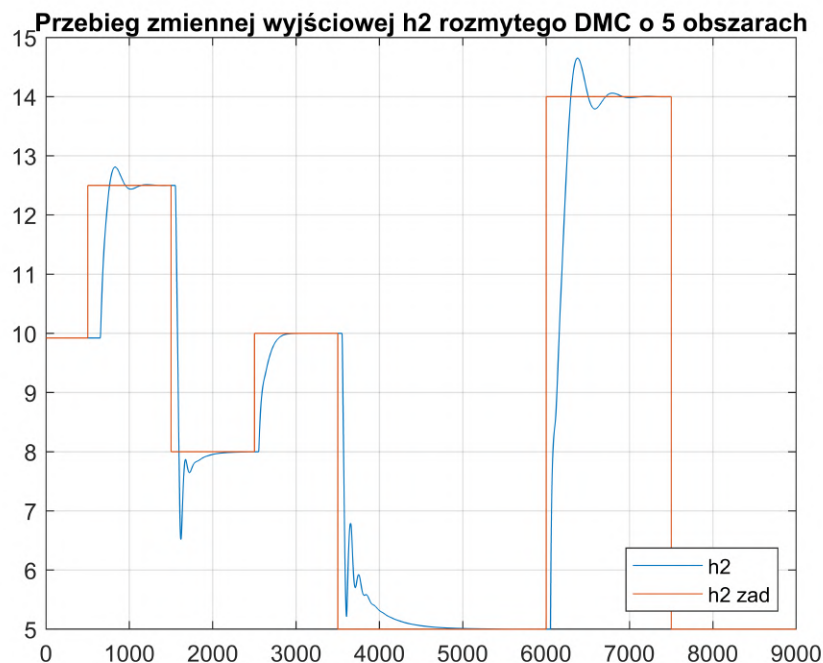
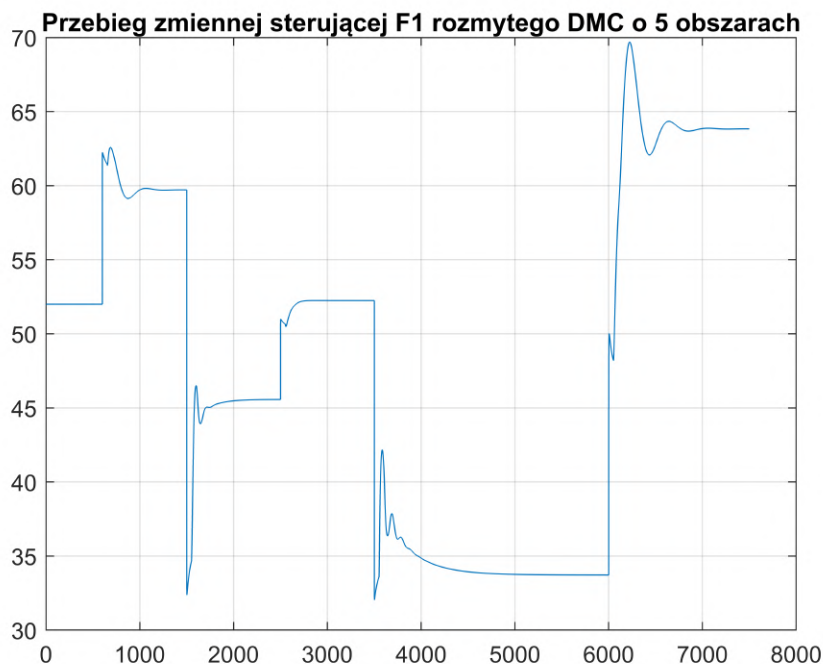
Dla 5 obszarów:

Rys. 2.21: Funkcje podziału dla DMC rozmytego o 5 obszarach.

Rys. 2.22: odpowiedzi skokowe DMC rozmytego o 5 obszarach.

Rys. 2.23: Przebieg zmiennej wyjściowej h_2 DMC rozmytego o 5 obszarach.

Rys. 2.24: Przebieg sterowania dla DMC rozmytego o 5 obszarach.

Najlepszą jakość regulacji otrzymujemy dla regulatora rozmytego DMC o 3 obszarach lokalnych. Ma on mniejszy błąd regulacji od tego z 2 i 4 obszarami rozmytymi, wynoszący $1.2622e+04$, a także cechuje się najlepszą jakością regulacji.

2.3. Nastrojony regulator DMC analityczny rozmyty

Do regulacji procesu wykorzystaliśmy zaimplementowany regulator DMC analityczny rozmyty o parametrach:

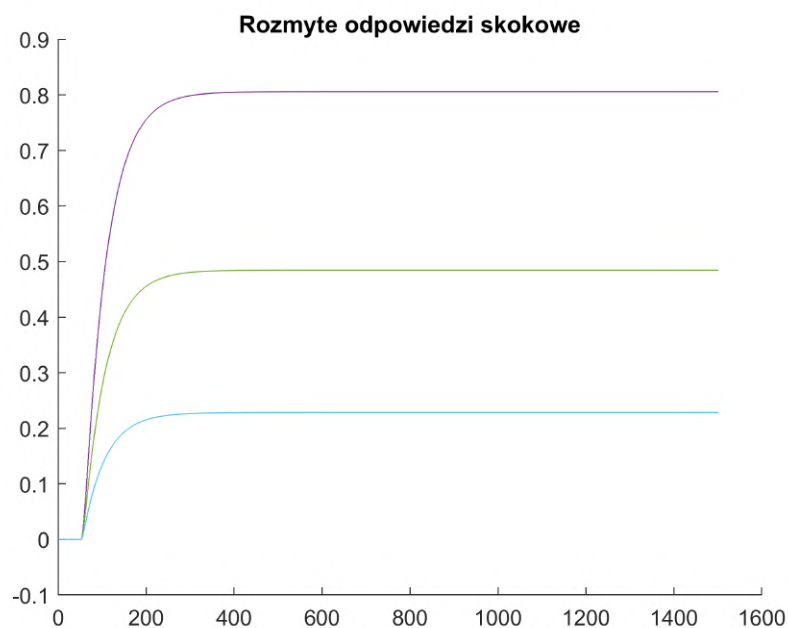
$N_1 = 300, Nu_1 = 1, \lambda_1 = 0.1,$

$N_2 = 300, Nu_2 = 1, \lambda_2 = 1,$

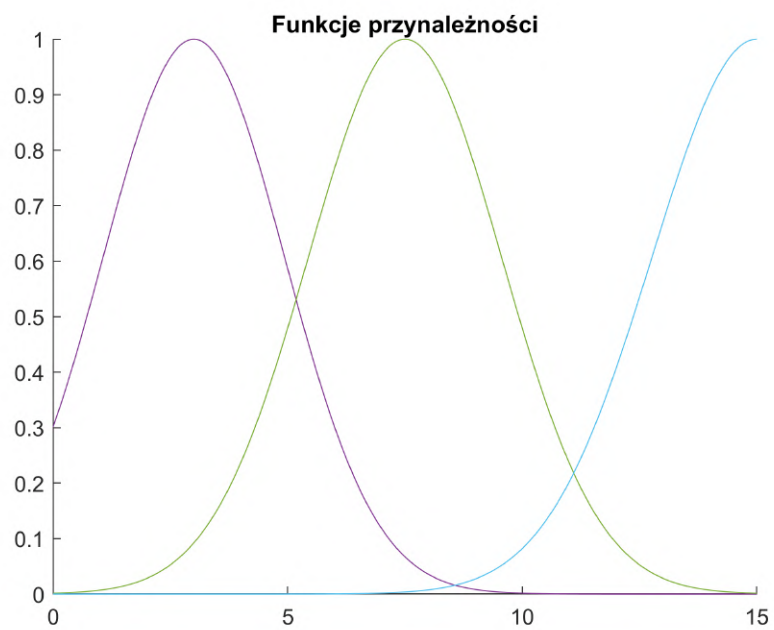
$N_3 = 500, Nu_3 = 1, \lambda_3 = 0.5,$

$D = 600$, 3 obszary przynależności, funkcje Gaussowskie.

Implementacja znajduje się w pliku 'DMC_ana_rozmyty.m'. Pobiera on funkcje przynależności za pomocą funkcji 'funkcje_podziału.m' i odpowiedzi skokowe za pomocą 'pobranie_modelu_rozmyte'. Odpowiedzi skokowe i funkcje przynależności:

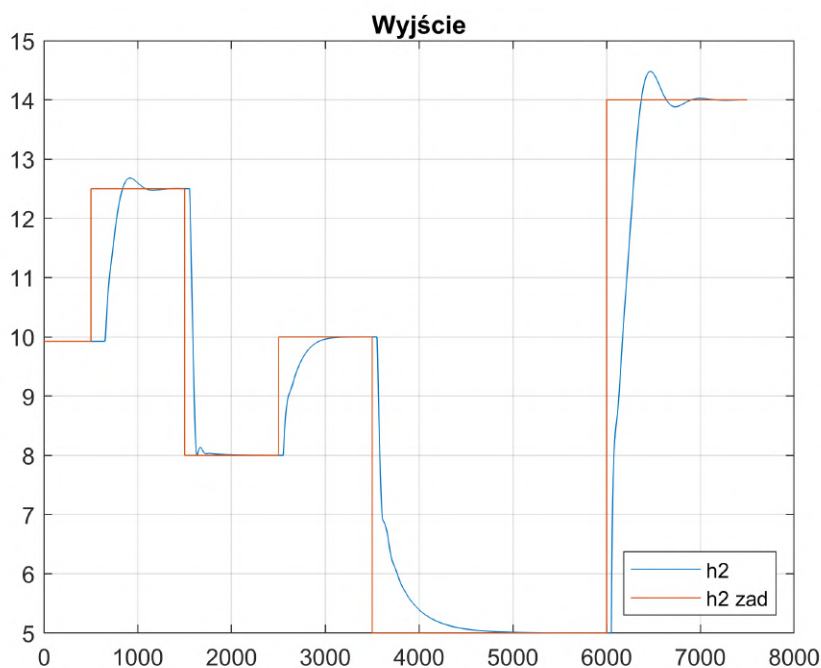

Rys. 2.25: Lokalne odpowiedzi skokowe dla regulatora DMC analitycznego rozmytego.

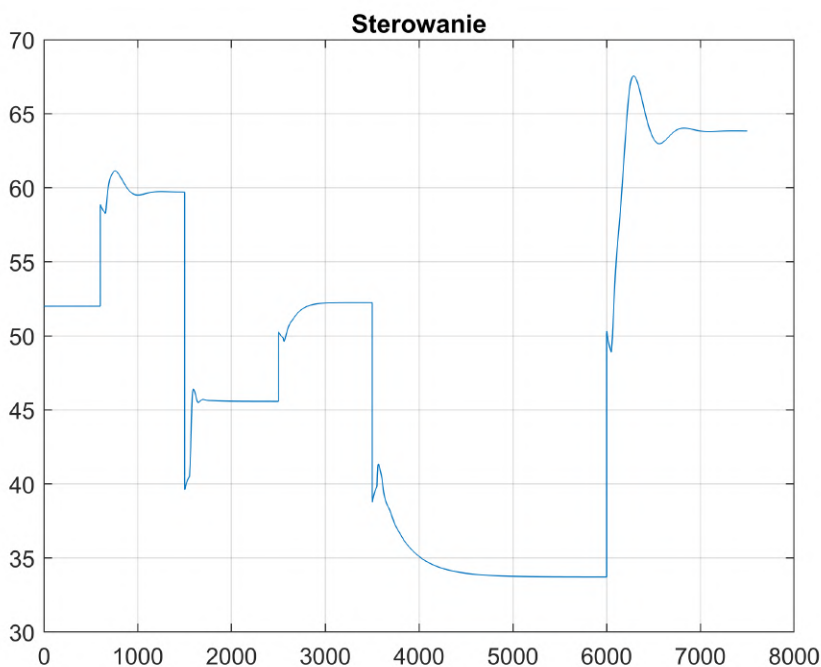

Rys. 2.26: Funkcje przynależności dla regulatora DMC analitycznego rozmytego.

Przebiegi sterowania i wyjścia dla kilku skoków wartości zadanej:

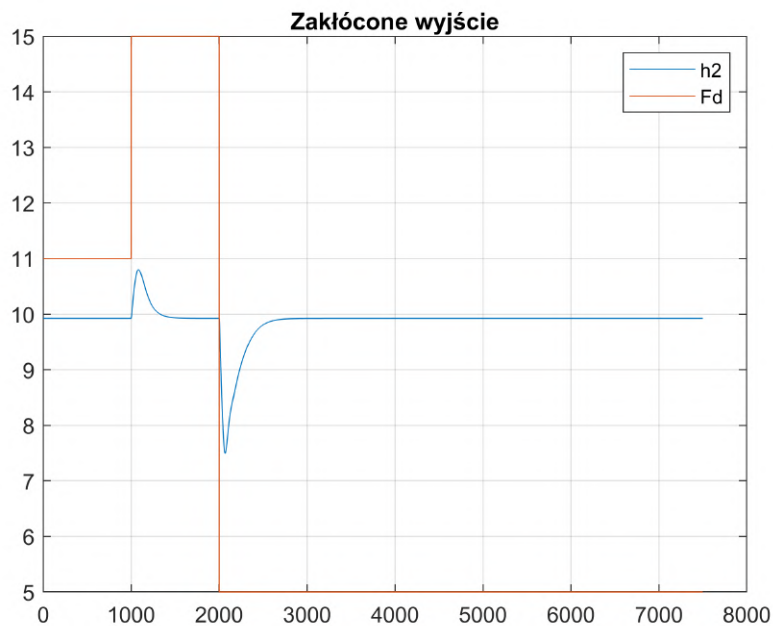
Rys. 2.27: Przebieg zmiennej wyjściowej h_2 dla regulatora DMC analitycznego rozmytego.

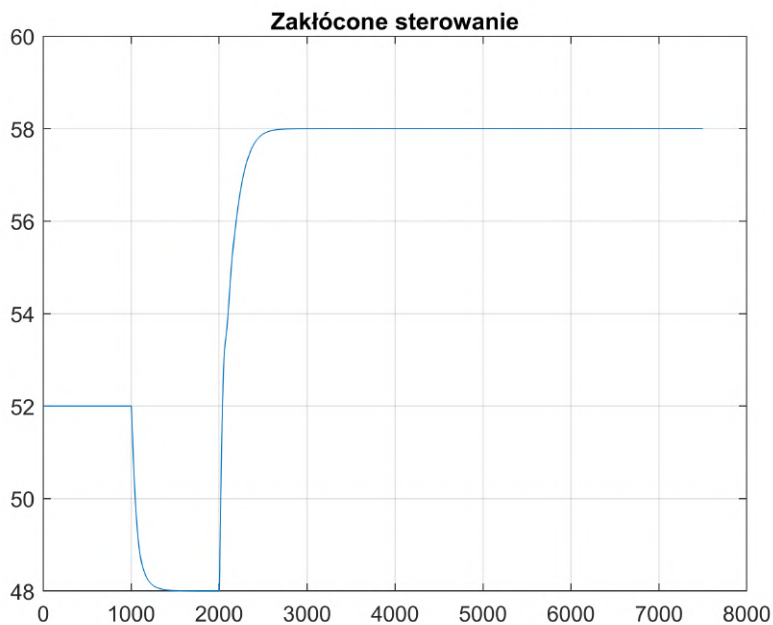
Rys. 2.28: Przebieg zmiennej sterującej F_1 dla regulatora DMC analitycznego rozmytego.

DMC rozmyty ma lepsze przebiegi od zwykłej wersji analitycznej (rys. 2.7). Udało się pozbyć oscylacji w okolicy $y_{zad} = 4$ i uchybu w okolicy $y_{zad} = 8$. Dokładniejsze strojenie obszarów powinno zaszkutkować lepszymi przebiegami.

Wpływ zakłóceń na działanie regulatora DMC analitycznego rozmytego:

Rys. 2.29: Przebieg zmiennej wyjściowej h_2 dla regulatora DMC analitycznego rozmytego przy skokowych zakłóceniach.

Rys. 2.30: Przebieg zmiennej sterującej F_1 dla regulatora DMC analitycznego rozmytego przy skokowych zakłóceniach.

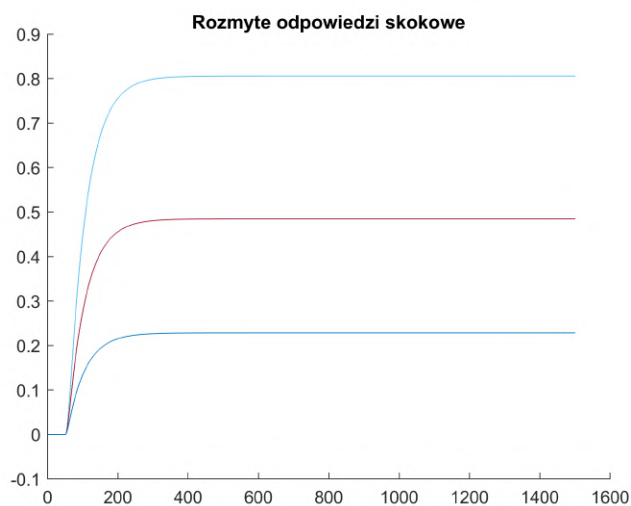
W pliku 'Zadanie2.m' znajduje się wywołanie odpowiednich funkcji w celu otrzymania powyższych przebiegów.

3. Zadanie 3

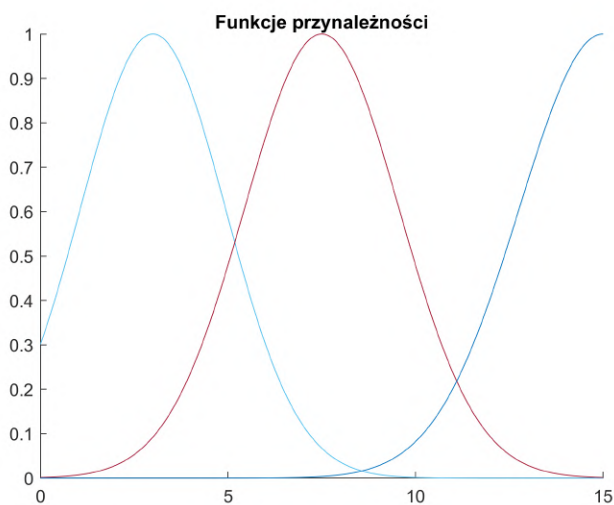
3.1. Regulator SL

Do regulacji procesu wykorzystaliśmy zaimplementowany regulator SL o parametrach: $N = 500$, $N_u = 1$, $\lambda = 0.1$, $D = 600$, 3 obszary przynależności.

Implementacja znajduje się w pliku 'SL.m'. Pobiera on funkcje przynależności za pomocą funkcji 'funkcje_podziału.m' i odpowiedzi skokowe za pomocą 'pobranie_modelu_rozmyte'.
Odpowiedzi skokowe i funkcje przynależności:

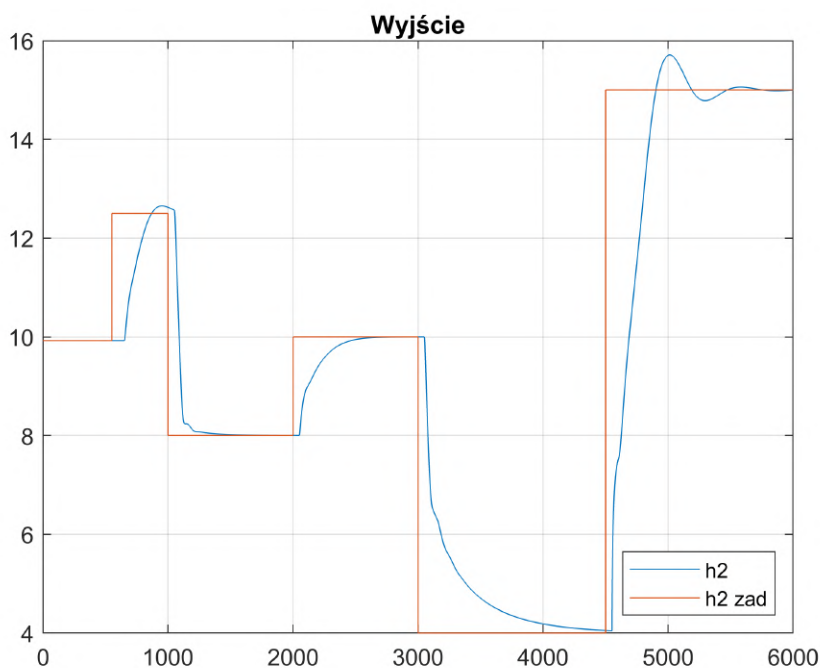
Rys. 3.1: Lokalne odpowiedzi skokowe dla regulatora SL.

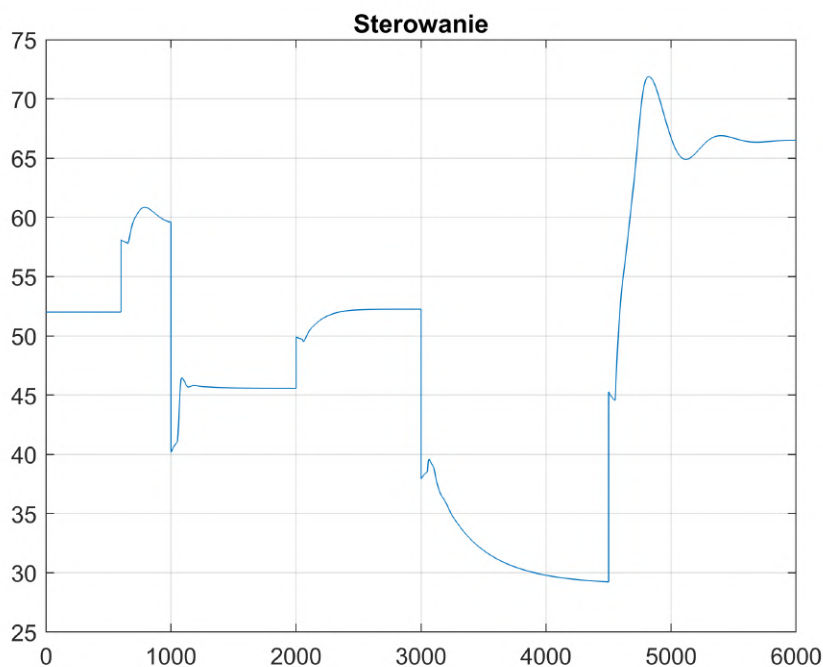
Rys. 3.2: Funkcje przynależności dla regulatora SL.

Przebiegi sterowania i wyjścia dla kilku skoków wartości zadanej:

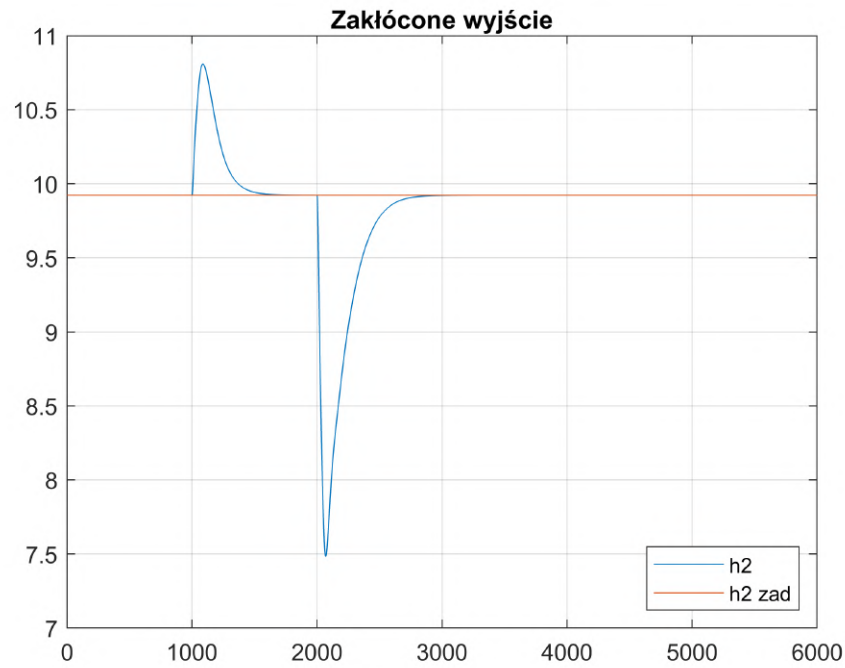

Rys. 3.3: Przebieg zmiennej wyjściowej h_2 dla regulatora SL.

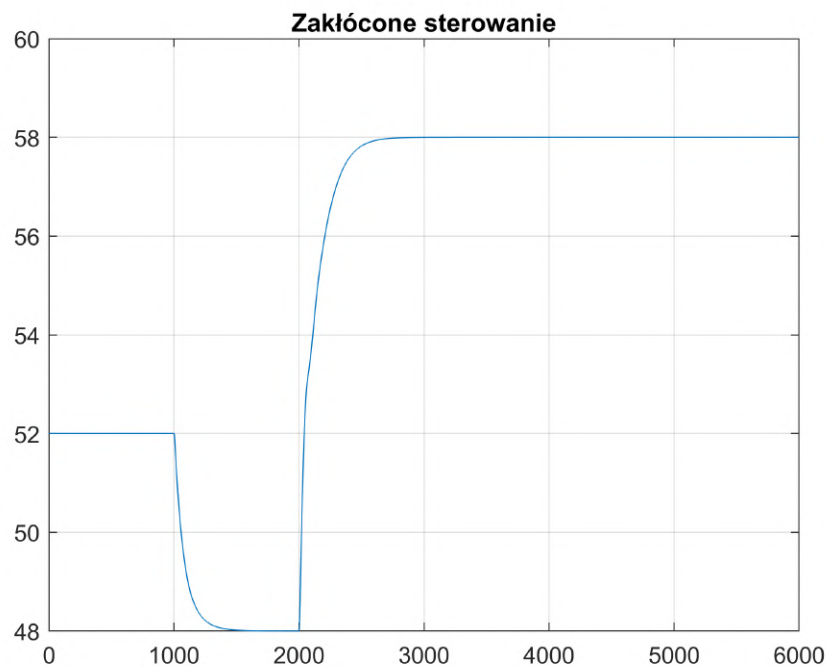

Rys. 3.4: Przebieg zmiennej sterującej F_1 dla regulatora SL.

Regulator SL generalnie działa dobrze, w okolicy $y_{\text{zad}} = 4$ brak oscylacji, ale dokładniejszy dobór funkcji przynależności mógłby poprawić szybkość dojścia do wartości zadanej. Wpływ zakłóceń na działanie regulatora SL:

Rys. 3.5: Przebieg zmiennej wyjściowej h_2 dla regulatora SL przy skokowych zakłóceniach.

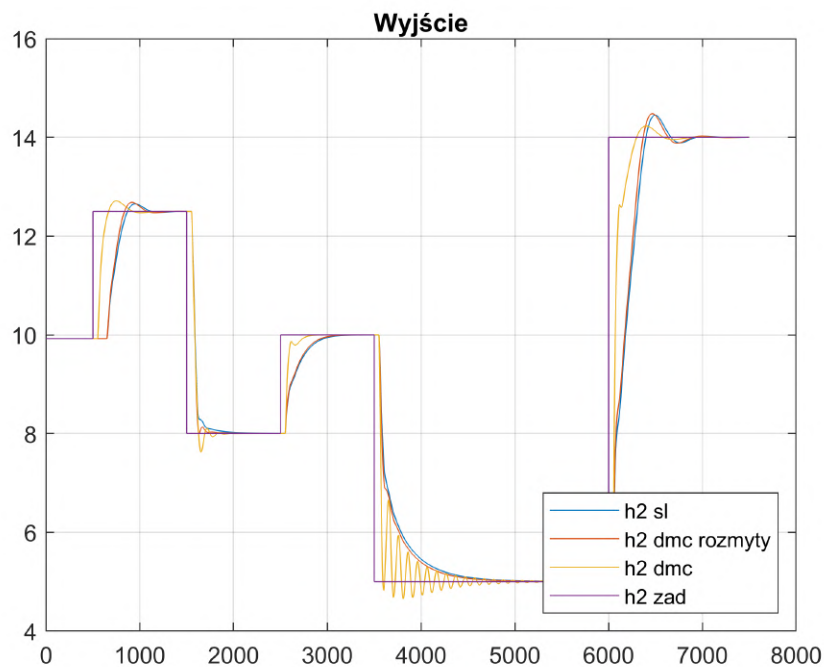

Rys. 3.6: Przebieg zmiennej sterującej F_1 dla regulatora SL przy skokowych zakłóceniach.

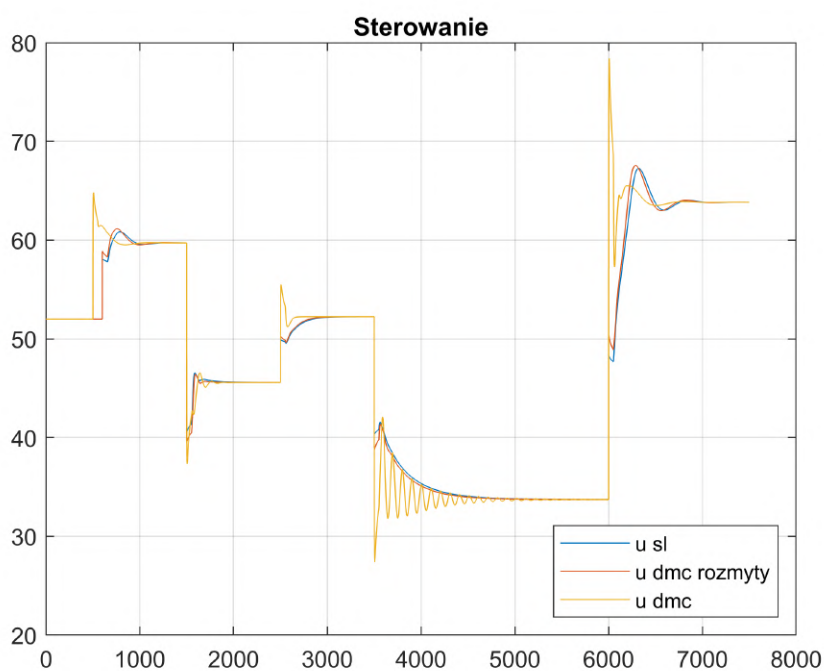
W pliku 'Zadanie3.m' znajduje się wywołanie odpowiednich funkcji w celu otrzymania powyższych przebiegów.

3.2. Porównanie działania

Przebiegi sterowania i wyjścia dla kilku skoków wartości zadanej:

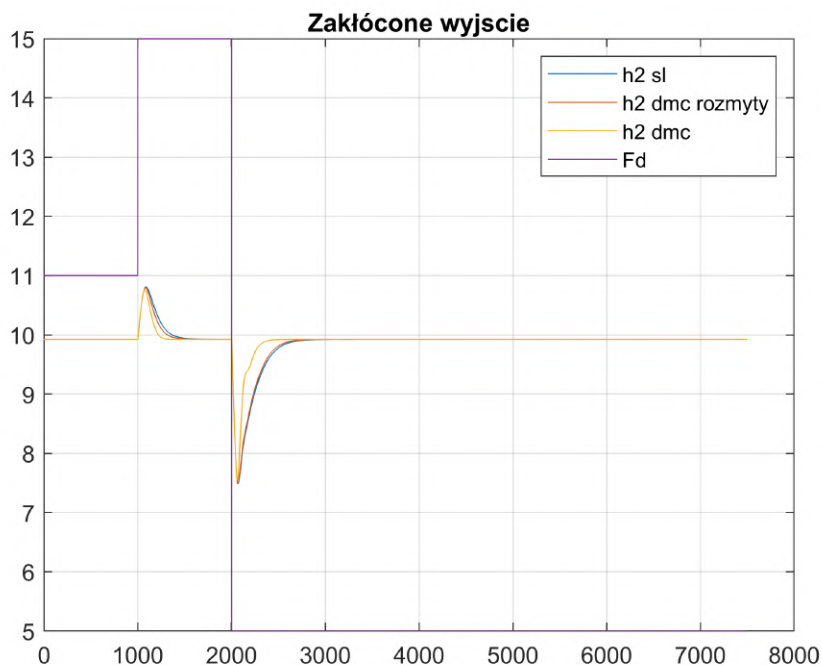

Rys. 3.7: Przebieg zmiennej wyjściowej h_2 dla regulatorów.

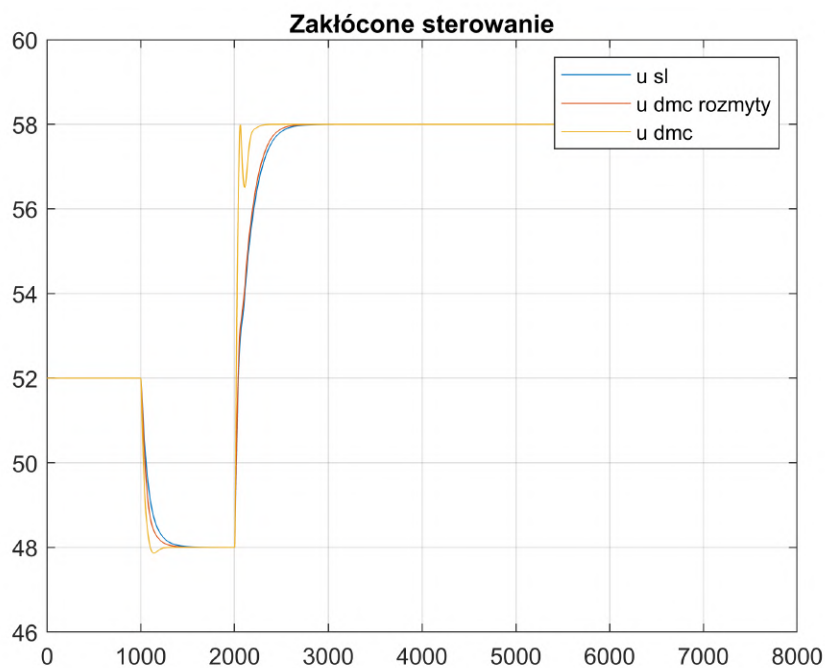

Rys. 3.8: Przebieg zmiennej sterującej F_1 dla regulatorów.

Można zauważyć, że algorytmy rozmyte radzą sobie lepiej. Przebiegi wyjścia są łagodniejsze, nie mają oscylacji jak w klasycznej wersji dmc. Na przebiegach zmian wejścia pod wpływem zakłóceń również widać takie efekty. Wpływ zakłóceń na działanie regulatorów:

Rys. 3.9: Przebieg zmiennej wyjściowej h_2 dla regulatorów przy skokowych zakłóceniach.

Rys. 3.10: Przebieg zmiennej sterującej F_1 dla regulatorów przy skokowych zakłóceniach.

W pliku 'Zadanie3.m' znajduje się wywołanie odpowiednich funkcji w celu otrzymania powyższych przebiegów.